

คู่มือการบริหารความเสี่ยง

คณะทันตแพทยศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉบับปรับปรุง
วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2563

รายการ	หน้า
ระบบการบริหารความเสี่ยง	
นโยบาย วัตถุประสงค์ ขอบเขต คำจำกัดความ	3
บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ	4
ประเภทความเสี่ยง	5
รูปแบบของการรายงานความเสี่ยง	5
การบริหารความเสี่ยง	5-8
การจัดการอุบัติการณ์/ข้อร้องเรียน/ข้อเสนอแนะ	9
ขั้นตอนการกำกับติดตามการแก้ไข/ป้องกัน ปัญหาหรือความเสี่ยงสำคัญ	10
สรุปเหตุการณ์ Sentinel event ที่ต้องรายงาน	11
แนวทางการปิดประเด็นการรายงานอุบัติการณ์ โดยแบ่งตามระดับความรุนแรง	12
<u>ภาคผนวก</u>	
1. แบบฟอร์มรายงานอุบัติการณ์ หรือ อุบัติเหตุ (Incident, Near miss & Accident Report)	14-15
2. แบบติดตามการแก้ไข/ป้องกัน ปัญหา/ความเสี่ยง (ใบ CAR)	16
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มารับบริการ	17
4. แนวทางการจัดการเมื่อผู้ป่วย/บุคลากรได้รับอุบัติเหตุ/เจ็บป่วยฉุกเฉิน	18
5. ตารางแนวทางการประเมินหรือคัดกรองผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน	19
6. แนวทางพิจารณาในการปฏิบัติช่วยเหลือผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน	20
7. แนวทางการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินในคลินิก	21 - 28
8. การแบ่งหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	29 - 30

ระบบการบริหารความเสี่ยง

1. นโยบาย

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ มุ่งมั่นที่จะให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจัดให้มีการค้นหาความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง ป้องกันและกำจัดหรือลดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความสูญเสียและสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้ป่วยและญาติ บุคลากร รวมทั้งชื่อเสียง และภาพพจน์ของคณะฯ

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ป่วย/ญาติ/ผู้รับบริการ ได้รับการบริการที่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดความพึงพอใจสูงสุด
2. เพื่อให้บุคลากรสามารถจัดการบริหารความเสี่ยงให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ป่วยและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้บุคลากรทุกระดับตระหนักถึงการค้นหาและการรายงานความเสี่ยง พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขป้องกัน ไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำ
4. เพื่อรักษา/ชำระไว้ซึ่งชื่อเสียง ภาพพจน์ของคณะฯ อันเกิดจากสิ่งไม่พึงประสงค์ที่สามารถป้องกันได้

3. ขอบเขต

ระเบียบปฏิบัตินี้ครอบคลุมถึงการดำเนินการเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบคุณภาพและการให้บริการ/คำร้องเรียน/อุบัติการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในคณะฯ และกิจกรรมการป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย ได้รับความเจ็บหรือเป็นอันตราย การสูญเสียทรัพย์สินต่างๆ และความเสื่อมเสียต่อภาพพจน์ ชื่อเสียงของบุคลากรและคณะฯ รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบบริหารความเสี่ยงของคณะฯ ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ

4. คำจำกัดความ

- 4.1 ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะประสบกับความสูญเสีย หรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์
- 4.2 กระบวนการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กิจกรรมที่ประกอบด้วย การค้นหาความเสี่ยง, การประเมินความเสี่ยง, การจัดการกับความเสี่ยงและการประเมินผล
- 4.3 Risk Management Committee (RMC) หมายถึง คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของคณะฯ
- 4.4 RM (Risk Manager) ผู้จัดการความเสี่ยง หมายถึง ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในคณะฯ ขณะเดียวกันจะต้องทำหน้าที่ผู้จัดการความเสี่ยงในขอบเขตงานของตน
- 4.5 Cross Functional Team (CFT) หมายถึง คณะกรรมการต่างๆ ที่ร่วมกันรับผิดชอบในการแก้ไข หรือหาโอกาสพัฒนาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ได้แก่ คณะกรรมการการดูแลผู้ป่วย (PCT), คณะกรรมการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ (IC), คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ENV), คณะกรรมการยา เป็นต้น

- 4.6 **Incident Report (IR)** หมายถึง รายงานการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่เป็นไปตามข้อกำหนดทั้งหมด รวมทั้งเหตุการณ์ที่ยังไม่ถึงผู้รับบริการ (Near Miss) และคำร้องเรียนของลูกค้า โดยรูปแบบการรายงานมี 2 ลักษณะ ได้แก่
- การเขียนรายงานลงในแบบฟอร์มรายงานอุบัติการณ์
 - การรายงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IOR)
- 4.7 **Customer Complaint (CC)** หมายถึง คำร้องเรียนของลูกค้า
- 4.8 **Preventive Action Report/Corrective Action Request (PAR/CAR)** หมายถึง ใบคำร้องเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นหรือที่เกิดขึ้นแล้ว
- 4.9 **Near Miss (เหตุเกือบพลาด)** หมายถึง เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ หรือไม่เกิดขึ้นเพราะแก้ไขสถานการณ์ได้ทันก่อนที่จะถึงผู้ป่วยหรือลูกค้า
- 4.10 **Sentinel Event** หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือเหตุการณ์ที่ไม่คาดหวัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิต อันตรายที่รุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจหรือเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เสียชื่อเสียง/ภาพลักษณ์
- 4.11 **Risk Profile (บัญชีความเสี่ยง)** หมายถึง รายการความเสี่ยงทั้งหมดซึ่งทุกหน่วยงานได้ทำการค้นหา วิเคราะห์การระบุวิธีการจัดการความเสี่ยงและการประเมินผลความเสี่ยงของหน่วยงาน โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา
- 4.12 **Rescue Team** หมายถึง ทีมให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยในการปฏิบัติกู้ชีวิตหรือเกิดภาวะฉุกเฉิน
- 4.13 **Reconcile Team** หมายถึง ทีมไกล่เกลี่ย แก้ไขปัญหา กรณีที่เสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง/ร้องเรียน

5. บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ

5.1 บทบาทหน้าที่คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

- กำหนดประเภทความเสี่ยงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง
- กำหนดแนวทางในการค้นหา การบันทึกและรายงานความเสี่ยง และสื่อสารให้ทราบอย่างทั่วถึง
- รวบรวมความเสี่ยง อุบัติการณ์และจัดทำบัญชีความเสี่ยงระดับโรงพยาบาล
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทบทวนอุบัติการณ์ จัดการความเสี่ยงและการแก้ไขเชิงระบบ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติการณ์ซ้ำ
- สื่อสารนโยบาย ระเบียบปฏิบัติที่ได้จากการทบทวนเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ
- ติดตามประเมินผลการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานต่าง ๆ
- สรุปรายงานและประมวลผลความเสี่ยง แจ้งทุกหน่วยงานและทุกทีม
- จัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงเสนอคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลทุกเดือน

5.2 บทบาทหน้าที่หัวหน้างานและผู้รับผิดชอบความเสี่ยงในหน่วยงาน (RM Network)

- เป็นผู้จัดการความเสี่ยงในหน่วยงาน พิจารณาสั่งการและดำเนินการกรณีมีความเสี่ยงหรือเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นภายในหน่วยงาน กระตุ้นให้มีการรายงานความเสี่ยง
- ค้นหาความเสี่ยงเชิงรุกและจัดทำบัญชีรายการความเสี่ยงภายในหน่วยงาน และวางมาตรการป้องกัน และป้องกัน ควบคุม ความเสี่ยงที่สำคัญ
- ตรวจสอบความถูกต้องของการจัดประเภท การประเมินความรุนแรงของอุบัติการณ์ที่เจ้าหน้าที่ใน หน่วยงาน ดำเนินการแล้ว
- ลงนามรับทราบบันทึกรายงานความเสี่ยง / อุบัติการณ์ภายในหน่วยงาน ที่เจ้าหน้าที่ ภายในหน่วยงานบันทึกรายงาน
- นำทีมทบทวนอุบัติการณ์ภายในหน่วยงาน
- รวบรวมสถิติ ตัวชี้วัดเกี่ยวกับความเสี่ยงภายในหน่วยงาน และร่วมกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานวิเคราะห์ ประเมิน ประสิทธิภาพของการป้องกันและควบคุมความเสี่ยง
- นำเสนอข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานแก่คณะกรรมการ RM

5.3 บทบาทหน้าที่บุคลากรทุกระดับ

- ทำความเข้าใจ แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล
- เป็นผู้จัดการความเสี่ยงเบื้องต้น แก่ไขสถานการณ์/อุบัติการณ์เบื้องต้น
- บันทึกอุบัติการณ์และการแก้ไข และรายงานผู้เกี่ยวข้องตามแนวทางที่กำหนด
- ค้นหาความเสี่ยงเชิงรุก เพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติการณ์ / อุบัติการณ์ซ้ำ

6. ประเภทของความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยงในโรงพยาบาล ประกอบด้วย 23 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงในการบริหารจัดการการเงินของโรงพยาบาล

- 1.1 คิดเงินค่าใช้จ่าย/ค่ายา/ค่าเวชภัณฑ์ผิดพลาด
- 1.2 เรียกเก็บเงินไม่ได้ตามใบแจ้งหนี้
- 1.3 ปัญหาเกี่ยวกับระบบ DF แพทย์ เช่น บันทึกค่าแพทย์ไม่ถูกต้อง, ระบุชื่อแพทย์ผิด ฯลฯ (คลินิกพิเศษ)
- 1.4 ผู้ป่วยค้างชำระเงิน ระยะเวลา นานกว่า 90 วัน
- 1.5 ผู้ป่วยปฏิเสธการชำระเงิน/ยังไม่ชำระเงิน
- 1.6 ไม่บันทึกค่าใช้จ่าย/ค่ายา/ค่าเวชภัณฑ์ไม่ครบถ้วน เช่น ให้คนใช้จ่ายเงินแล้วไม่คืนค่ารักษาในระบบ
- 1.7 ออกใบแจ้งหนี้/ใบสรุปการรักษาไม่ถูกต้อง เช่น ผิดคน, ผิด Rank, ผิดราคา ฯลฯ
- 1.8 ออกใบเสร็จรับเงินไม่ถูกต้อง เช่น ผิดคน ผิดการรักษา ฯลฯ

2. การบริหารทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ

- 2.1 การจัดการด้านครุภัณฑ์ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ขาดแผนการทดแทนครุภัณฑ์ ขาดข้อมูลครุภัณฑ์เพื่อการบริหารจัดการ
 - 2.2 การบริหารคลังพัสดุไม่มีประสิทธิภาพ เช่น มีพัสดुकงค้างในคลังมาก พัสดุดมอายุ สูญหาย
 - 2.3 ความทันสมัยของระบบจัดแสดง/ระบบการให้บริการ
 - 2.4 การวางแผน การบริหารจัดการต้นทุนการดำเนินงานไม่มีประสิทธิภาพ
 - 2.5 รាយจ่ายเหนือรายได้
 - 2.6 การบำรุงรักษาวัตถุพิพิธภัณฑ/ทรัพยากรห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพ
 - 2.7 ความทันสมัยของทรัพยากรห้องสมุดได้แก่ หนังสือ/สิ่งพิมพ์
- 3 ความเสี่ยงด้านการจัดการด้านยา เวชภัณฑ์และความคลาดเคลื่อนทางยา
 - 3.1 Administration error (การบริหารยาคลาดเคลื่อน)
 - 3.2 Dispensing error (การจ่ายยาคลาดเคลื่อน)
 - 3.3 Pre-Dispensing error (การจัดยาคลาดเคลื่อน)
 - 3.4 Prescribing error (คำสั่งการใช้ยาคลาดเคลื่อน)
 - 3.5 ให้เลือดผิดหมู่/Massive Transfusion
 - 4 การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ไม่เหมาะสม
 - 4.1 ข้อมูลใบนัดไม่ถูกต้อง เช่น ผิดแพทย์ /ผิดคน /ผิดวัน-เวลา /ผิดสถานที่ /ผิด Rank ฯลฯ
 - 4.2 ผู้ป่วยปฏิเสธการรักษาขอย้ายไปรักษาที่อื่น (นอกคณะ)
 - 4.3 การประชาสัมพันธ์ไม่เหมาะสม
 - 4.4 ข้อมูลใบส่งตรวจ/ใบส่งชิ้นงานไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง
 - 5 ความเสี่ยงในกระบวนการดูแลรักษาผู้ป่วย
 - 5.1 Re-Admit ภายใน 28 วัน ด้วยโรคเดิม หรือภาวะแทรกซ้อนจากโรคเดิม
 - 5.2 Resurgery/Unplanned Surgery ด้วยโรคเดิม หรือภาวะแทรกซ้อนจากโรคเดิม เช่นการติดเชื้อหลังการผ่าตัด/หัตถการ/วิสัญญี
 - 5.3 ทำหัตถการซ้ำในปัญหาเดิมโดยไม่ได้คาดหมาย
 - 5.4 การดูแล Tube/Line/Catheter/Drain ไม่เหมาะสม/เกิดอันตรายหรือภาวะแทรกซ้อนจาก Tube/Line/Catheter/Drain เช่น VAP, CAUTI
 - 5.5 การเฝ้าระวังผู้ป่วย/ติดตามผลการรักษาไม่เหมาะสม

-
- 5.6 การประเมินไม่เหมาะสม/การประเมินซ้ำ
 - 5.7 ต้องส่งต่อไปคลินิกอื่นในคณะ เช่นเคสยาก คนไข้ปฏิเสธการรักษา ทำให้ต้องเปลี่ยนคลินิกรักษา
 - 5.8 ทำผ่าตัดโดยไม่มีใบยินยอม
 - 5.9 ทำผ่าตัดหรือทำหัตถการ ผิดคน / ผิดข้าง/ ผิดซี่/ ผิดตำแหน่ง
 - 5.10 ทำหัตถการโดยไม่มีใบยินยอมในหัตถการที่มีความเสี่ยงสูงทั้งหมด เช่น ถอนฟัน ผู้ป่วยเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ผู้สูงอายุมีโรคแทรกซ้อนเสี่ยงสูง ผู้ที่ไร้ความสามารถ
 - 5.11 ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม Doctor Order sheet/ คำสั่งไม่ชัดเจน/ รับคำสั่งผิด
 - 5.12 เปลี่ยนวิธีการระงับความรู้สึกระหว่างการผ่าตัด
 - 5.13 ผลการรักษาไม่เป็นไปตามที่คาดหวังทำให้ต้องเปลี่ยนแผนการรักษา(Unexpected Outcome: Fail)
 - 5.14 ภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัด/หัตถการ/วิสัญญี
 - 5.15 ไม่เซ็นคำสั่งการรักษาทางโทรศัพท์ภายใน 24 ชั่วโมง/ไม่เซ็นใบ Doctor Order
 - 5.16 ไม่ได้รับการผ่าตัด/การทำหัตถการในเวลาที่เหมาะสมตามพยาธิสภาพ
 - 5.17 ไม่ปฏิบัติตาม CPG/Care Map/Procedure หรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน (Error)
 - 5.18 ไม่รายงานแพทย์/ติดต่อแพทย์ไม่ได้/Consult แพทย์เฉพาะทางล่าช้า/ไม่มีแพทย์เฉพาะทางรับ Consult
 - 5.19 รอรับบริการนาน, รอคิวนาน
 - 5.20 เลื่อน/งด ผ่าตัด/หัตถการ
 - 5.21 วินิจฉัยโรคล่าช้า/วินิจฉัยโรคไม่ครบถ้วน/วินิจฉัยผิดหรือไม่เหมาะสม
 - 5.22 การผ่าตัด/หัตถการ/วิสัญญี ไม่เหมาะสม
- 6 ความเสี่ยงในการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
- 6.1 นิสิตไม่มีสมรรถนะตามที่หลักสูตร รายวิชา หรือหัวข้อในรายวิชากำหนด (Expected Learning Outcome)
- 7 การบริหารจัดการ การกำกับดูแล และการนำโดยผู้บริหารทุกระดับ
- 7.1 การจัดการศึกษาต่อเนื่องแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ขาดทุนหรือผลการประเมินไม่พึงพอใจ มีผู้ลงทะเบียนไม่ได้ตามเป้าหมาย ไม่มี sponsor ตามเป้า
 - 7.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ลงสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์
 - 7.3 การจัดออกหน่วยทันตกรรมแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น มีผู้รับบริการไม่ได้ตามเป้าหมาย ขาดทุนไม่มี sponsor หรือผลการประเมินไม่พึงพอใจ
 - 7.4 ผลงานวิจัยไม่ได้ใช้ประโยชน์ ไม่เกิดนวัตกรรมในการพัฒนาสังคม ประเทศ
-

-
- 7.5 ผลงานวิจัยไม่ได้ตีพิมพ์/ไม่ถูก citation
 - 7.6 การนำข้อมูลสถิติมาใช้บริหารจัดการไม่เหมาะสม
 - 8 ประสิทธิภาพของระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
 - 8.1 การบูรณาการระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในการแก้ปัญหา ติดตามและป้องกันปัญหาอย่างครบวงจรในการปฏิบัติงานประจำและงานยุทธศาสตร์
 - 9 กระบวนการปฏิบัติงานซ้ำซ้อน ไม่คล่องตัว เกิดความล่าช้า
 - 9.1 การดำเนินการล่าช้าจากการดำเนินการของกระบวนการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องไม่มีประสิทธิภาพ
 - 9.2 การเบิกจ่ายพัสดุล่าช้า
 - 10 ความเสี่ยงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 10.1 ปัญหาเกี่ยวกับระบบ Computer ระบบสารสนเทศ รพ/ pac ไม่มีประสิทธิภาพ
 - 10.2 ขาดแผนการสำรองข้อมูลในระบบสารสนเทศที่สำคัญ
 - 10.3 ความปลอดภัย/การรักษาความลับของข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ
 - 11 กระบวนการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับการแก้ไขข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศใหม่
 - 11.1 ไม่ปรับกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศฉบับใหม่
 - 11.2 กระบวนการทำงานไม่สอดคล้องกับสัญญาจ้าง
 - 11.3 กระบวนการทำงานไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด
 - 12 การผ่านการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
 - 12.1 หลักสูตรยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานใหม่โดย สกอ.
 - 12.2 โรงพยาบาลคณะทันตแพทย์ยังไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานสถานพยาบาล (HA) ชั้นที่ 3
 - 12.3 ห้องปฏิบัติการไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานหรือไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
 - 12.4 อาคารสถานที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานหรือไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
 - 13 ความไม่พึงพอใจ/การตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ
 - 13.1 ข้อร้องเรียนผู้ป่วย/ผู้รับบริการ/นิสิต
 - 14 ขาดทีมตอบสนอง แผนและการซักซ้อมเพื่อรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงอย่างเหมาะสม
 - 14.1 ขาดแผนและการซักซ้อมเพื่อรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินจากภายนอก
 - 14.2 ผู้ป่วยพยายามทำร้ายร่างกาย (ทั้งตนเองและผู้อื่น)/ฆ่าตัวตาย
 - 14.3 ขาดแผนและการซักซ้อมเพื่อรองรับเหตุการณ์ฉุกเฉินตามความเสี่ยงของหน่วยงาน
-

15 ความเสี่ยงในระบบการบริหารและพัฒนาบุคลากร

- 15.1 คณาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ/ไม่สามารถหาอาจารย์ทดแทนผู้เกษียณอายุ หรือลาออกได้ตามความต้องการของคณะ
- 15.2 ด้านพฤติกรรมบริการ
- 15.3 อัตรากำลังของบุคลากรไม่เหมาะสม/ไม่เพียงพอ
- 15.4 อาจารย์ขาดทักษะการสอนแบบ 21st skill
- 15.5 ขีดความสามารถของบุคลากรไม่เหมาะสม
- 15.6 บุคลากรไม่ปฏิบัติงานตามตำแหน่งงาน

16 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการด้านพัสดุ

- 16.1 การจัดการด้านคลังยาและเวชภัณฑ์ไม่มีประสิทธิภาพ
- 16.2 ยาชา/ยา/วัสดุทันตกรรม/เคมีภัณฑ์หมดอายุ

17 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการด้านเวชระเบียนและเวชสถิติ

- 17.1 การบันทึกข้อมูลการรักษา/การบันทึกทางการแพทย์พยาบาลไม่ครบถ้วน,ไม่เหมาะสม,ไม่ถูกต้อง /เวชระเบียนผิดคน
- 17.2 การบันทึกทางการแพทย์/การบันทึกทางการแพทย์พยาบาลไม่ครบถ้วน,ไม่เหมาะสม
- 17.3 ผู้ป่วยไม่ได้รับการส่งต่ออย่างเหมาะสม/ปัญหาด้านการส่งต่อข้อมูลผู้ป่วย เอกสารส่งตัวไม่ครบ
- 17.4 การนำข้อมูลเวชสถิติมาใช้บริหารจัดการไม่เหมาะสม

18 ความเสี่ยงของระบบการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและการติดเชื้อ

- 18.1 เครื่องมือที่มีวัสดุปนเปื้อนตกค้าง/การบรรจุฉีกขาด ก่อนการใช้งาน
- 18.2 ทัชชยะผิดประเภท/ไม่คัดแยกผ้า หรือเวชภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อ

19 ความเสี่ยงต่อมาตรฐานวิชาชีพ/ระบบการกำกับ ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ และสิทธิผู้ป่วย

- 19.1 อาจารย์ไม่เป็น Roll Model ที่ดีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ

20 ความเสี่ยงของระบบตรวจทดสอบปฏิบัติการทางการแพทย์ และรังสี

- 20.1 ความคลาดเคลื่อนทาง X-ray เช่น X-ray ผู้ป่วยผิดคน/ผิดตำแหน่ง/ผิดประเภทฟิล์ม/ส่ง ฟิล์ม X-ray ผิดคน ทำให้การวางแผนการรักษาผิดพลาด
- 20.2 ไม่ได้รับผลการส่งตรวจ-ชิ้นงาน /ได้รับผลการส่งตรวจ-ชิ้นงานล่าช้า :labทันตะ พยาธิ เลือด
- 20.3 รายงานผลการตรวจต่างๆ ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน : X-ray lab พยาธิ เลือด
- 20.4 ชิ้นงาน/สิ่งส่งตรวจไม่ถูกต้อง/ไม่มีคุณภาพ/ผิดคน

21 ประสิทธิภาพของงานบำรุงรักษาเชิงป้องกัน

21.1 ขาดแผนการบำรุงรักษาเครื่องมือ ขาดการตรวจสอบบำรุงรักษา

22 การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยไม่เหมาะสม

22.1 คนไข้ถูกโจรกรรม/ลักทรัพย์/ทำลายทรัพย์สิน/คุกคาม/ข่มขู่

22.2 บุคลากร นิสิต ถูกทำร้าย/ถูกโจรกรรม/ลักทรัพย์/ทำลายทรัพย์สิน/คุกคาม/ข่มขู่

22.3 บุคลากร/นิสิตถูกของร้อนลวก/ไหม้/ไฟช็อต/สารเคมี/ไอระเหย

22.4 บุคลากรบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานในคลินิก: นิสิต/ จนท

22.5 ปัญหาด้านอาคาร สถานที่ และระบบปรับอากาศ เช่น เสียงดัง, น้ำรั่ว, ที่จอดรถ, น้ำท่วม, แอร์ไม่เย็น ฯลฯ

22.6 ผู้ป่วย นิสิต บุคลากร ได้รับอุบัติเหตุร้ายแรง

22.7 พื้นที่ปฏิบัติการไม่สะอาด ไม่ปลอดภัย ไม่พร้อมในการทำงาน

22.8 ลื่นล้ม/ตกจากเตียง/เก้าอี้ทำฟัน

22.9 อุบัติเหตุไฟไหม้/ไฟดับ

22.10 ทิ้งขยะไม่ถูกที่/ผิดประเภท

22.11 บุคลากรบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานทั่วไป

22.12 ทรัพย์สินของคณะ/หน่วยงานสูญหาย

23 ความเสี่ยงในการบริหารจัดการการเงินด้านโครงการ

23.1 เรียกเก็บเงินไม่ได้ตามใบแจ้งหนี้/ค่าปรับ/ค่าธรรมเนียม

6.2 ด้านการปฏิบัติงานอื่นๆ ของคณะฯ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

6.2.1 Strategic Risk ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ หรือกลยุทธ์ของสถาบัน

6.2.2 Operation Risk ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความเสี่ยงของกระบวนการบริหารหลักสูตร

6.2.3 Financial Risk ความเสี่ยงด้านการเงิน งบประมาณ

6.2.4 Compliance Risk ความเสี่ยงด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ/มาตรฐาน

6.2.5 Reputation Risk ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง และภาพลักษณ์ เช่น คุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาลในองค์กร

6.2.6 Hazard and Disaster Risk ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น ภัยพิบัติ อัศจรรย์

7. รูปแบบของการรายงานความเสี่ยง

7.1 Incident Report (IR) : รายงานการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ รวมทั้งเหตุการณ์ที่ยังไม่ถึง ผู้รับบริการ (Near Miss) และคำร้องเรียนของลูกค้า โดยมีประเภทของการรายงานความเสี่ยงเป็น 2 ประเภท คือ

7.1.1 ความเสี่ยงทั่วไป (Non-clinical Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์อันไม่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรักษาพยาบาล เช่น คิดค่าใช้จ่ายผิดพลาด ทรัพย์สินสูญหาย พฤติกรรมบริการไม่เหมาะสม อักคิภัย ฯลฯ

7.1.2 ความเสี่ยงทางด้านคลินิก (Clinical Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์อันเนื่องมาจากการรักษาพยาบาลผู้ป่วยไม่ถูกต้อง หรือไม่มีประสิทธิภาพ เป็นเหตุให้ผู้ป่วยเกิดอันตราย ได้แก่ ความคลาดเคลื่อนทางยา ผ่าตัดผิดข้าง ผิดตำแหน่ง เป็นต้น

8. การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงในคณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ มีการจัดระบบการบริหารความเสี่ยง ออกเป็น 2 กระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการกิจกรรมการป้องกัน
2. กระบวนการกิจกรรมแก้ไข

1. กระบวนการกิจกรรมการป้องกัน

1.1. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (RMC) กำหนดนโยบาย และวางแผนการบริหารความเสี่ยง และดำเนินการดังนี้

1.1.1 วางแผนการบริหารความเสี่ยงของคณะฯ พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างการทำงาน การประสานงาน แผนการสื่อสารกับทีมที่รับผิดชอบความเสี่ยงด้านต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 กำหนดประเด็น/หัวข้อความเสี่ยงของคณะฯ ที่ควรพิจารณาป้องกันอย่างเป็นระบบทั่วทั้งคณะฯ และมอบหมายทีมที่รับผิดชอบความเสี่ยงด้านต่างๆ

1.2 กระบวนการบริหารความเสี่ยง มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาความเสี่ยง (Risk Identification) แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การค้นหาความเสี่ยงเชิงรุก ได้แก่ การทำ Morning Brief ,Tracer ,Round หรือ 12 กิจกรรมทบทวน เป็นต้น
2. การค้นหาความเสี่ยงเชิงรับ ได้แก่ การรายงานอุบัติการณ์ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ คำร้องเรียน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินหรือวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis/Assessment) เมื่อทำการค้นหาหรือรวบรวมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งหมด แล้วนำมาประเมิน/วิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการป้องกัน โดยดูจากโอกาส และความรุนแรง ดังต่อไปนี้

1. ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ แบ่งได้ ดังตารางต่อไปนี้

ผลกระทบ (Impact)				
	เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์และความเสี่ยงประเภท Non Clinic แก่ไขว้มือคณะ	HA	เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์และความเสี่ยงประเภท Clinic แก่ไขว้มือคณะ	
Insignificant ผลกระทบน้อยมาก (ระดับ 1)	ไม่ทำให้เกิดผลกระทบหรือปัญหาแต่มีโอกาสที่จะเกิดผลกระทบหรือปัญหาได้ในอนาคต	A	ไม่มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น แต่มีเหตุการณ์ที่อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน	ยังไม่เกิดผลกระทบหรือปัญหา (เกือบพลาด)
		B	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น แต่ยังไม่ถึงตัวผู้ป่วย	เกิดข้อผิดพลาดแต่ยังไม่มีปัญหากับผู้ป่วย
		C	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นกับผู้ป่วย ไม่ต้องทำการรักษาไม่ต้องเฝ้าระวัง ไม่เกิดอันตราย	เกิดข้อผิดพลาดที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้ป่วย แต่ไม่ได้รับอันตราย
Minor ผลกระทบน้อย (ระดับ 2)	เกิดผลกระทบในระดับต่ำ สามารถยอมรับได้ ไม่ต้องมีมาตรการป้องกันเพิ่มเติม แต่ควรมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ	D	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นกับผู้ป่วย ไม่เป็นอันตรายแต่ต้องเฝ้าระวังติดตามอาการเพิ่มเติม	เกิดปัญหากับผู้ป่วย ไม่เป็นอันตราย แต่ต้องมีการเฝ้าระวังติดตามอาการเพิ่มเติม
Moderate ผลกระทบปานกลาง (ระดับ 3)	เกิดผลกระทบในระดับปานกลาง พอที่จะยอมรับได้ แต่จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมที่ดี กำกับดูแล ติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้ส่งผลเสียหายมากขึ้นในอนาคต	E	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น เป็นอันตรายกับผู้ป่วยเพียงชั่วคราว จำเป็นต้องได้รับการรักษาหรือแก้ไขเพิ่มเติม	เป็นอันตรายต่อผู้ป่วยต้องได้รับการแก้ไข/ มีการรักษามากขึ้น
		F	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น เป็นอันตรายกับผู้ป่วยเพียงชั่วคราว จำเป็นต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาลหรือยืดระยะเวลาในการรักษาตัวในโรงพยาบาลนานขึ้น	เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย เพียงชั่วคราวจำเป็นต้องได้รับการรักษาเพิ่มเติมหรือนอนรพ. นานขึ้น
Major ผลกระทบสูง (ระดับ 4)	เกิดผลกระทบ สร้างความเสียหายในระดับสูง ไม่สามารถยอมรับได้	G	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นกับผู้ป่วย เกิดความพิการ	เป็นอันตรายกับผู้ป่วยเกิดความพิการหรือสูญเสียอวัยวะ
		H	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นกับผู้ป่วย ต้องให้การรักษาทำการกู้ชีวิต/ผู้ป่วยเกือบเสียชีวิต	ผู้ป่วยต้องได้รับการปฏิบัติการกู้ชีวิต/เกือบเสียชีวิต
Extreme ผลกระทบสูงมาก (ระดับ 5)	เกิดผลกระทบในระดับรุนแรง ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเร่งด่วน	I	มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น เป็นอันตรายต่อผู้ป่วยจนถึงแก่ชีวิต	เป็นอันตรายต่อผู้ป่วยจนถึงแก่ชีวิต

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการกับความเสี่ยง (Risk Response)

ก. กลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (A = risk avoidance) คือการที่บุคคลหรือหน่วยงาน/คณะยุดติการทำหน้าที่บางอย่างที่มีความเสี่ยงสูง
2. การผ่องถ่ายความเสี่ยง (T = risk transfer) คือการที่มอบหมายให้บุคคลหรือองค์กรอื่นมาทำหน้าที่ที่มีความเสี่ยง
3. การป้องกันความเสี่ยง (P = risk prevention) เช่น การใส่เสื้อตะกั่วป้องกันรังสี การสำรวจสิ่งแวดลอมเพื่อป้องกันอัคคีภัย เป็นต้น
4. การลดความสูญเสี่ยง (R = loss reduction) คือกลยุทธ์ที่ใช้เมื่อเกิดความเสี่ยงหายขึ้นแล้ว เช่น การดูแลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือประสบปัญหาด้วยความใส่ใจทันที

ข. การกำหนดกิจกรรม/มาตรการป้องกัน เมื่อค้นหาความเสี่ยงได้แล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบทำการกำหนดกิจกรรม/มาตรการป้องกัน และบันทึกในบัญชีความเสี่ยง (Risk Profile)

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจติดตามและประเมินผล (Risk Evaluation) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ก. การติดตามประเมินผลของ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

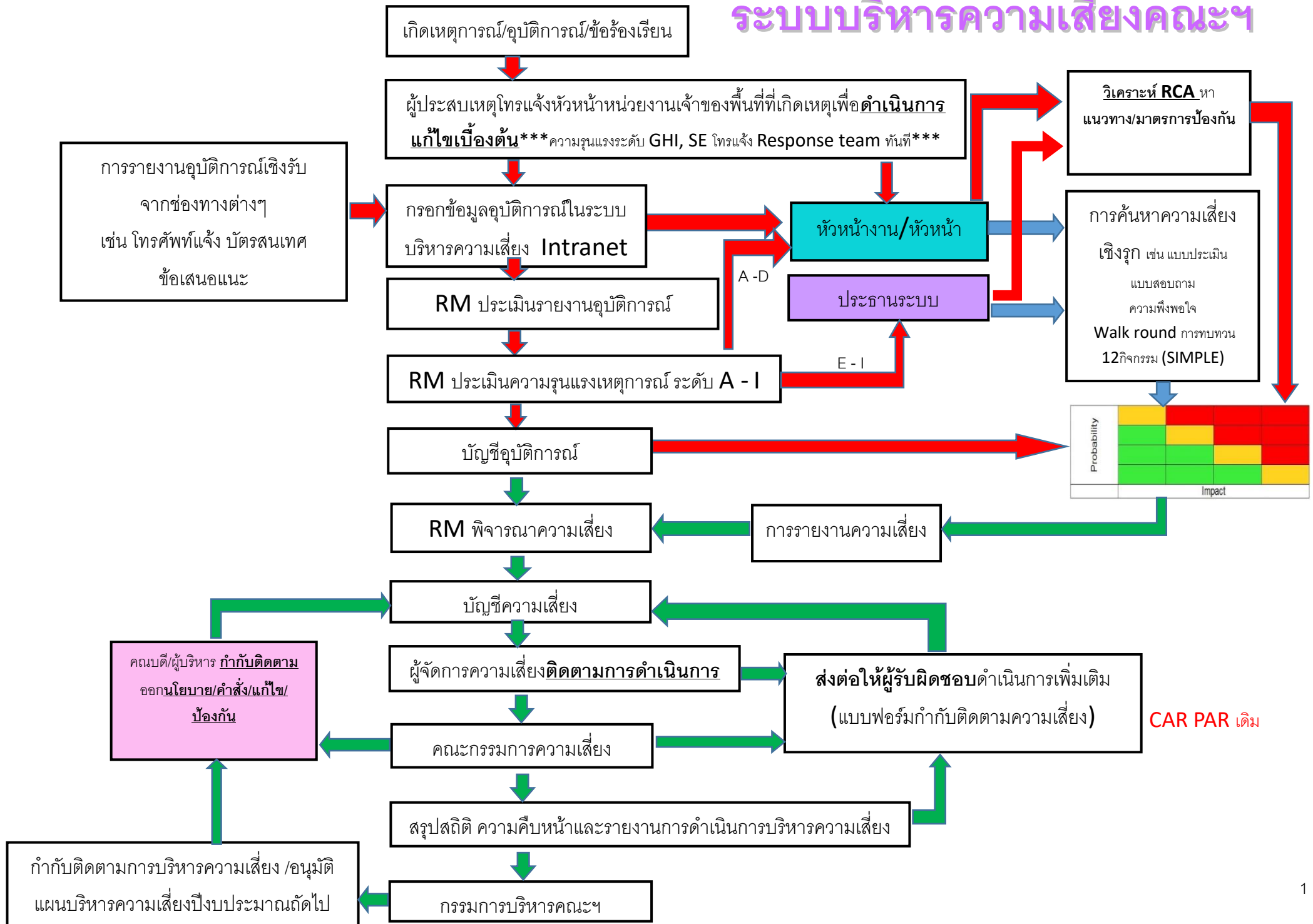
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะดำเนินการตรวจติดตามความเสี่ยงโดยใช้รายการและผลตรวจติดตามความเสี่ยงของแต่ละด้าน และจะสรุปผลการตรวจติดตามความเสี่ยงของแต่ละด้าน

ข. การติดตามประเมินผลของหน่วยงาน

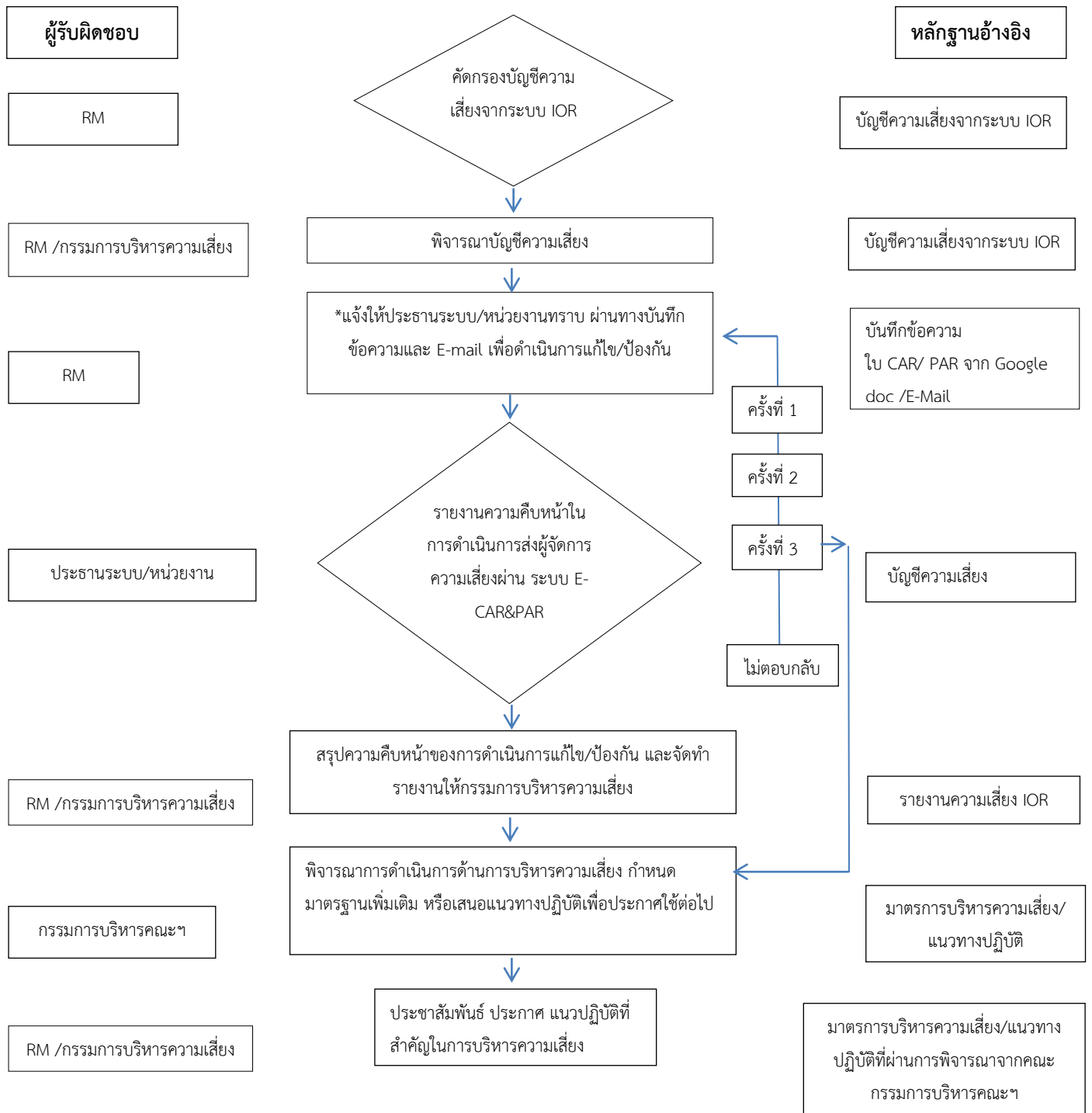
ทุกหน่วยงานจะทำการติดตามประเมินการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานโดยการเฝ้าติดตามความถี่ในการรายงาน

หมายเหตุ : กำหนดให้หน่วยงานมีการทบทวนบัญชีความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 2 ครั้งและส่ง file บัญชีความเสี่ยง (Risk Profile) จัดเก็บที่ ฝ่ายประกันคุณภาพ 1 ชุด ส่วนหน่วยงานจัดเก็บต้นฉบับ และหากหน่วยงานมีอุบัติการณ์ หรือความเสี่ยงใหม่ให้ทำการทบทวนบัญชีความเสี่ยงใหม่ทันทีและหากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขบัญชีความเสี่ยงใหม่ให้ส่งสำเนา/File ใหม่และทำรายงานส่งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ระบบบริหารความเสี่ยงคณะฯ

ขั้นตอนการกำกับติดตามการแก้ไข/ป้องกัน ปัญหาหรือความเสี่ยงสำคัญ

**สรุปเหตุการณ์ Sentinel event ที่ต้องรายงานหัวหน้าคลินิก/หัวหน้าภาควิชา/
ผู้จัดการความเสี่ยง/รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพ/รองคณบดีฝ่ายโรงพยาบาล/คณบดี ทันที**

1. ผู้ป่วย บุคลากร นิสิต ได้รับอุบัติเหตุหรือ เกิดภาวะฉุกเฉินทางการแพทย์ รุนแรง ถึงขั้นต้องเข้ารับการรักษารักษาในโรงพยาบาลเช่น มีอาการทางระบบประสาท หัวใจหยุดเต้น หยุดหายใจ
2. ให้การรักษายาบาลผิดคน/ ผิดข้างเช่น ถอนฟันผู้ป่วยผิดซี่/ผิดคน การผ่าตัดผิดข้าง/ผิดตำแหน่ง
3. สิ่งแปลกปลอมตกลงในคอผู้ป่วยไม่สามารถนำออกได้
4. เกิดผลข้างเคียงรุนแรงที่เสี่ยงต่อชีวิตผู้ป่วยจากการให้ยาหรือให้เลือดผิด
5. เหตุการณ์รุนแรงที่ทำให้ผู้ป่วยไม่พึงพอใจ/ร้องเรียนและเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้องหรือดำเนินการทางกฎหมาย
6. เกิดอัคคีภัย
7. ผู้ป่วย นิสิต บุคลากร ถูกทำร้าย/ลวนลาม/โจรกรรม
ซึ่งมีรายละเอียดของแนวทางในการปฏิบัติในแต่ละกระบวนการดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการต่อเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในโรงพยาบาล

การดำเนินการต่อเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในโรงพยาบาล เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการบริหารความเสี่ยง นั่นคือ ขั้นตอนการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

2.1 การดำเนินการแก้ไขเบื้องต้นเมื่อพบอุบัติการณ์ เจ้าหน้าที่ผู้พบอุบัติการณ์ พิจารณาดังนี้

2.1.1 กรณีประสบเหตุไม่รุนแรง (ระดับ A - C)

- กรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ผู้พบอุบัติการณ์ต้องรีบดำเนินการแก้ไขทันที และรายงานหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อบันทึก Incident report เข้าระบบรายงานอุบัติการณ์(IOR) ภายใน 72 ชั่วโมง
- กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขได้หรือไม่มั่นใจ ให้รีบรายงานหัวหน้าหน่วยงาน เพื่อร่วมดำเนินการแก้ไข และให้บันทึก Incident report เข้าระบบรายงานอุบัติการณ์(IOR) ภายใน 72 ชั่วโมง

2.1.2 กรณีประสบเหตุรุนแรงปานกลาง (ระดับ D - F)

- กรณีที่เป็นเหตุการณ์ที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ผู้พบอุบัติการณ์ต้องรีบดำเนินการแก้ไขทันที และรายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อบันทึก Incident report เข้าระบบรายงานอุบัติการณ์ ภายใน 24 ชั่วโมง
- กรณีที่ไม่สามารถแก้ไขได้หรือไม่มั่นใจ ให้รีบรายงานหัวหน้าหน่วยงานเพื่อร่วมดำเนินการแก้ไข แล้วให้บันทึก Incident report เข้าระบบรายงานอุบัติการณ์(IOR) ภายใน 24 ชั่วโมง

2.1.3 กรณีประสบเหตุรุนแรงมาก หรือ Sentinel Event (ระดับ G ถึงระดับ I)

ผู้พบเหตุการณ์รายงาน หัวหน้าหน่วยเพื่อรายงานต่อ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระบบ /Rescue Team เพื่อร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหา/ดำเนินการช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ของแต่ละเหตุการณ์ทันที และหน่วยงานบันทึก Incident report เข้าสู่ระบบรายงานอุบัติการณ์

2.1.4 กรณีได้รับข้อร้องเรียนให้ดำเนินการดังนี้

- ผู้รับข้อร้องเรียน แก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าตามแนวทางที่วางไว้ หรือตามประสบการณ์
- รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ในกรณีแก้ไขปัญหาลำพังไม่ได้
- ดำเนินการแก้ไข/จัดการข้อร้องเรียนนั้นแล้ว มีระบบการสื่อสาร/ตอบกลับให้ลูกค้าทราบ ภายใน 72 ชั่วโมงหลังได้รับข้อร้องเรียน
- เขียนใบรายงาน Incident report เข้าสู่ระบบรายงานอุบัติการณ์ และดำเนินการแก้ไขตามระดับ ความรุนแรงตาม IR

2.1.6 กรณีพบอุบัติเหตุจากปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ในเรื่อง ถูกเข็ม, ของมีคม สกัดหลังจากผู้ป่วย เข้าสู่ร่างกาย ให้ดำเนินการตามคู่มือ เรื่องการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอุบัติเหตุจากการ ปฏิบัติงานถูกเข็ม, ของมีคม, สกัดหลังจากผู้ป่วยเข้าสู่ร่างกาย

2.1.7 กรณีมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจากการเกิดอุบัติการณ์ ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ขออนุมัติค่าใช้จ่าย / ส่วนลด โดยระบุชื่อ – นามสกุล HN ผู้รับผลจากเหตุการณ์ (ใช้งบประมาณจากโครงการพัฒนาความ พึงพอใจผู้ป่วย รหัสศูนย์ต้นทุน 2232710012)

แนวทางการปิดประเด็นการรายงานอุบัติการณ์ โดยแบ่งตามระดับความรุนแรง

1) เหตุการณ์ระดับไม่รุนแรง (ระดับ A -C)

ให้หน่วยงาน/คณะกรรมการ ดำเนินการแก้ไขป้องกันและเฝ้าระวังการเกิดปัญหาซ้ำ รวบรวมสรุปสถิติ และทบทวนวิธีปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเขียนแนวทางการแก้ไขและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วบันทึกเข้าระบบ รายงานอุบัติการณ์ภายใน ภายใน 1 เดือน แล้วคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ค่อยพิจารณาอนุมัติ ปิด IR

2) เหตุการณ์ระดับรุนแรงปานกลาง (ระดับ D-F)

ให้หน่วยงาน/คณะกรรมการ ดำเนินการแก้ไขป้องกันและเฝ้าระวังการเกิดปัญหาซ้ำ รวบรวมสรุปสถิติและ ดำเนินการหา Root Cause Analysis หรือจัดทำ CQI เมื่อเกิดปัญหาเกิดขึ้นซ้ำๆ และทบทวนวิธีปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเขียนแนวทางการแก้ไขการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ภายใน 15 วัน แล้วคณะกรรมการบริหารความ เสี่ยง พิจารณาอนุมัติปิดIR

3) กรณีระดับรุนแรงมาก หรือ Sentinel Event (ระดับ G - I)

ให้หน่วยงานร่วมกับคณะกรรมการหรือทีมเพื่อดำเนินการแก้ไขโดยใช้ Root Cause Analysis (RCA) เพื่อให้แผนก/ฝ่ายดำเนินการแก้ไขระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ นำเสนอแนวทางการ แก้ไขบันทึกเข้าระบบรายงานอุบัติการณ์ภายใน 7 วัน แล้วคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดำเนินการ ติดตามผล และพิจารณาปิด IR

ภาคผนวก

1. นโยบายมหาวิทยาลัย
2. SIPOC RM (การจัดการและรายงานอุบัติการณ์ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์, ค้นหาความเสี่ยง, ประเมินอุบัติการณ์, ประเมินความเสี่ยง, การกำกับติดตามประเมินผล, การสรุปรายงาน)
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มาใช้บริการ
4. แนวทางการจัดการเมื่อผู้ป่วย/บุคลากรได้รับอุบัติเหตุ/เจ็บป่วยฉุกเฉิน
5. ตารางแนวทางการประเมินหรือคัดกรองผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน
6. แนวทางพิจารณาในการปฏิบัติช่วยเหลือผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน
7. แนวทางการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินในคลินิก
8. การแบ่งหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

นโยบายการบริหารความเสี่ยง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การก้าวรุดหน้าของมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาคม เพื่อประสานพลังไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้สภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลงอันเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงซึ่งส่งผลต่อการขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัย ในวาระที่ครบ 100 ปี ฉะนั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ประชาคมจุฬาฯ ทุกคน ตระหนักถึงความจำเป็นในการเตรียมพร้อมรองรับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อพันธกิจทั้งในด้านการเรียนการสอนการพัฒนางานวิจัย-วิชาการ การใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี เพื่อสร้างประโยชน์สู่สังคม พร้อมผลักดันให้มหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ รอบคอบ กระจับ ชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่คำนึงถึงความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เอื้อต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงควบคู่กับการมีธรรมาภิบาล ดังนี้

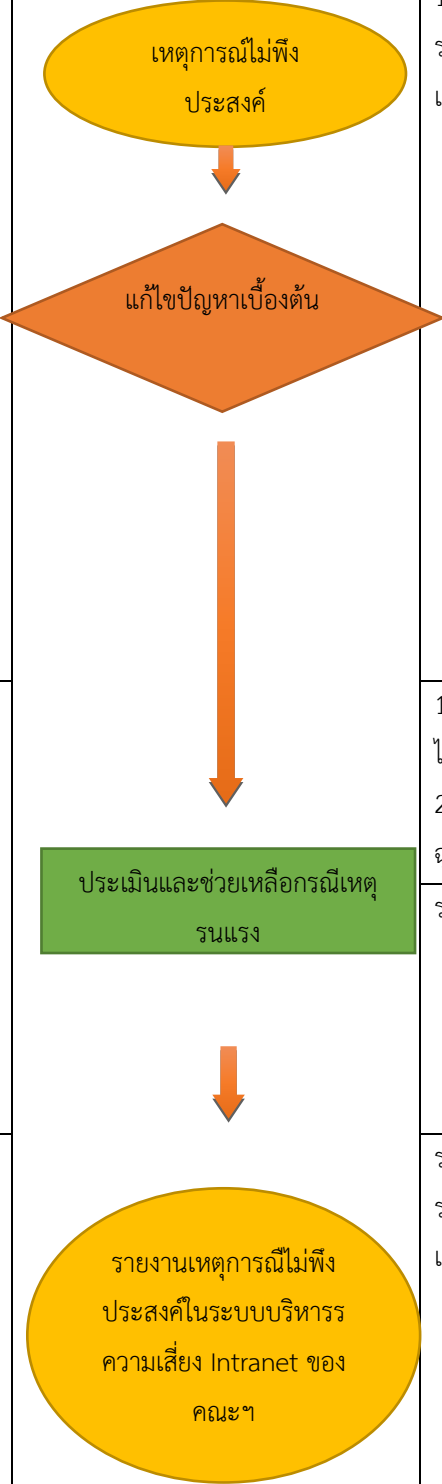
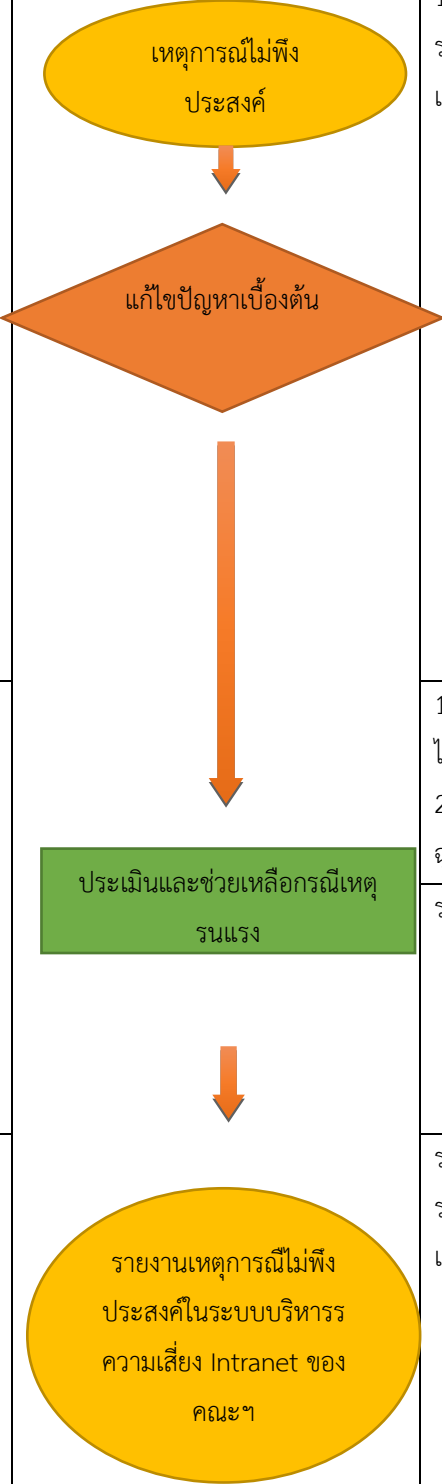
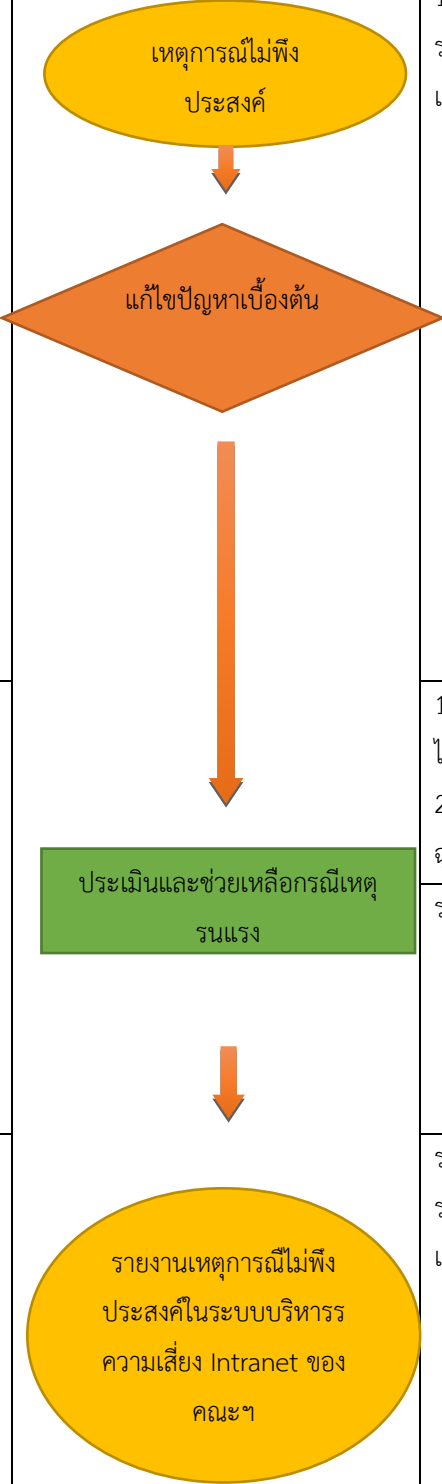
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติระดับโลก ที่จะสร้างบัณฑิตซึ่งมีความสามารถด้านวิชาการ มีความเสียสละและเป็นผู้นำ สามารถบุกเบิก บูรณาการองค์ความรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม สามารถสร้างผลงานวิชาการและวิจัยในระดับนานาชาติ ด้วยกลยุทธ์ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณที่มีการวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และวางแผนบริหารความเสี่ยงรองรับอย่างเหมาะสม
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดให้การเตรียมแผนบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกส่วนงาน พร้อมทั้งมีการวางระบบและกลไกสนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งมหาวิทยาลัย
3. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ในฐานะส่วนหนึ่งของประชาคมจุฬาฯ ร่วมเป็นเจ้าของ ความเสี่ยงมีหน้าที่ในการตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในทุกกิจกรรม การดำเนินงาน พร้อมทั้งเตรียมพร้อมรองรับสถานการณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบ ชัดเจน
4. ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์หลักของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมีการวางมาตรการบริหารความเสี่ยงขึ้นและระบบควบคุมภายในขึ้นเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัย ให้ไปสู่การบรรลุเป้าหมายการเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นเลิศอย่างยั่งยืน

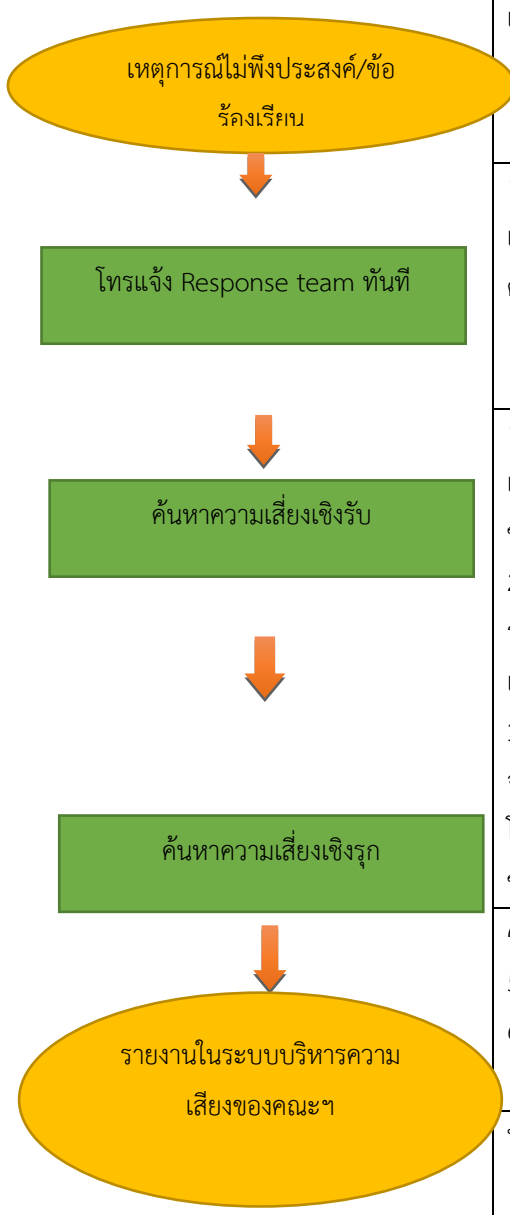
ทั้งนี้ให้มีผลตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2559 เป็นต้นไป

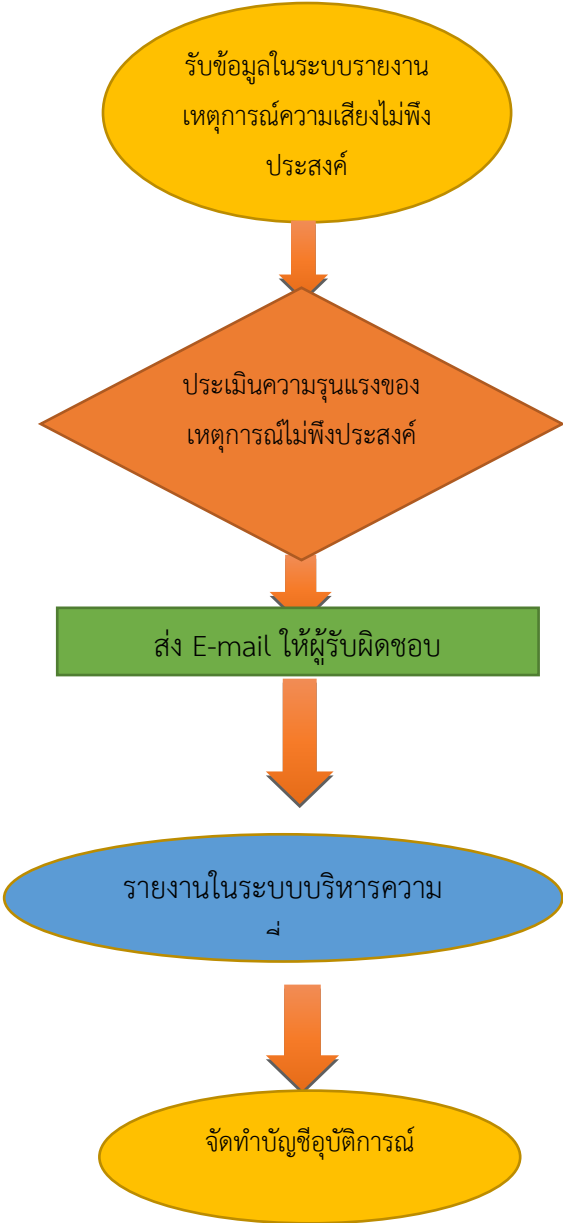

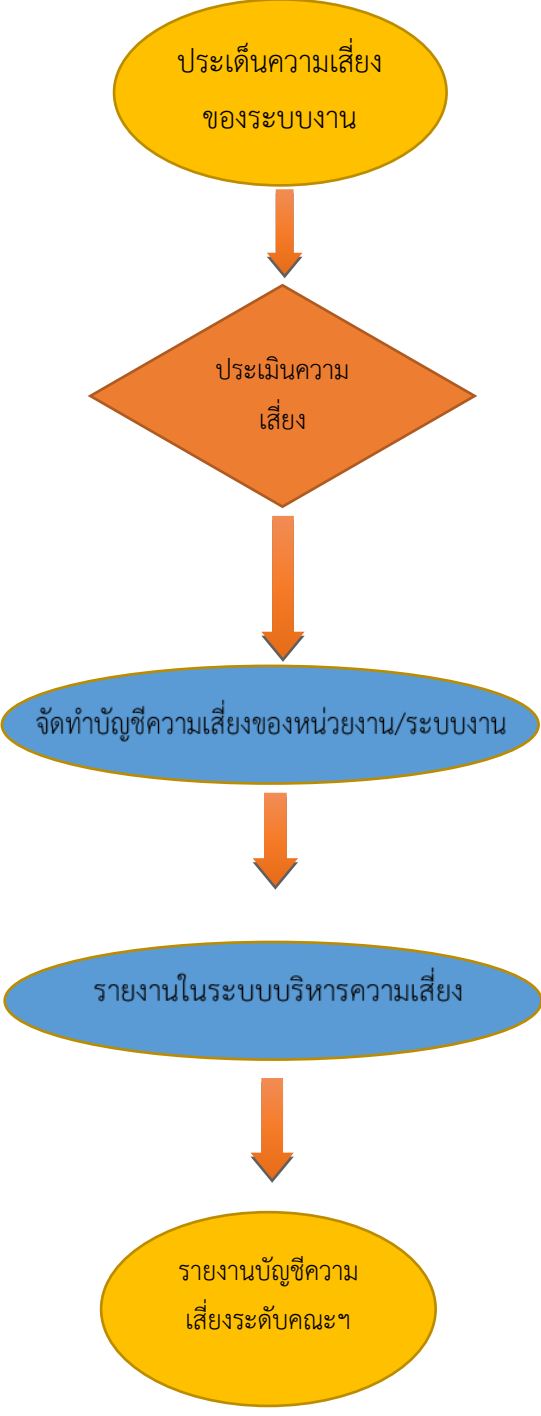
(ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์)

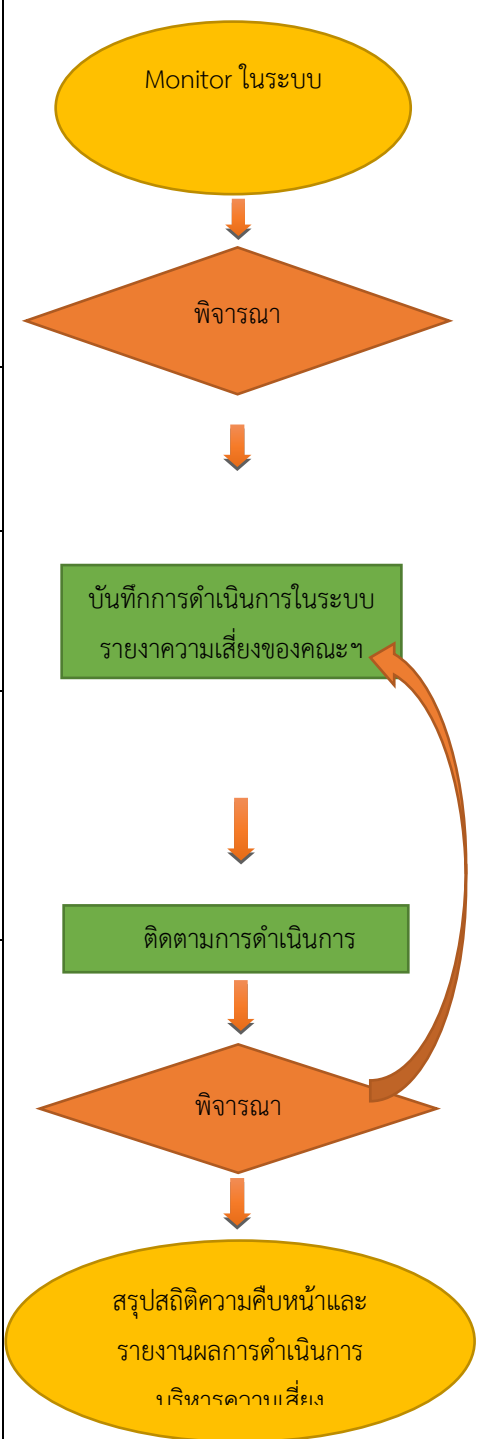
อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

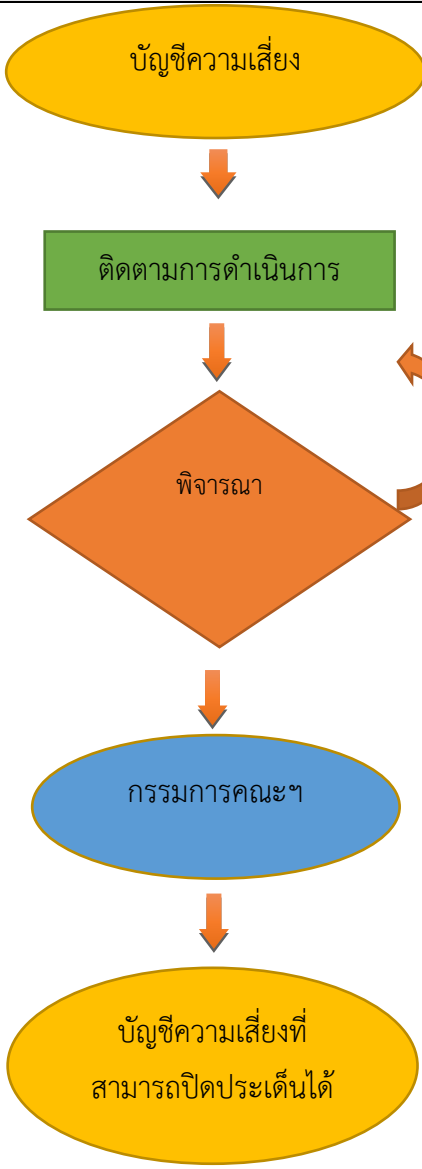
ชื่อกระบวนการ		การจัดการและรายงานอุบัติการณ์ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์		
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ				
Supplier	Input	Process	Output	Customer
บุคลากร คณาจารย์ ประธานระบบ ต่างๆ คณะกรรมการ ใกล้เคียง หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	เชิงรับ 1. ข้อมูลรายงานความ เสี่ยง/ข้อร้องเรียน/ชมเชย 2. รายงานอุบัติการณ์จาก ระบบการรายงานความ เสี่ยง 3. รายงานอุบัติการณ์ จากช่องทางอื่น เช่น โทรศัพท์ บัตรสนทนา ข้อเสนอแนะ เชิงรุก 4. Work Round 5. ทบทวน 12 กิจกรรม 6. Voc		1. ข้อมูลอุบัติการณ์ผ่าน ระบบการรายงานความ เสี่ยง	1. คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง 2. Response team
Response team	1. ข้อมูลอุบัติการณ์ผ่าน ระบบการรายงานความ เสี่ยง		1. ผู้ประสบอุบัติการณ์ ได้รับการช่วยเหลือทันที 2. แผนรองรับภาวะ ฉุกเฉินวิกฤติ	-ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ
RM			รายงานผู้บริหาร	1.ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ 2. คณะกรรมการ บริหารคณะฯ
บุคลากร คณาจารย์ ประธานระบบ ต่างๆ คณะกรรมการ ใกล้เคียง หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	1. ข้อมูลอุบัติการณ์ผ่าน ระบบการรายงานความ เสี่ยง		รายงานอุบัติการณ์ผ่าน ระบบการรายงานความ เสี่ยง	คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง

ชื่อกระบวนการ		ค้นหาความเสี่ยง		
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ				
Supplier	Input	Process	Output	Customer
บุคลากร คณาจารย์ประธาน ระบบต่างๆ คณะกรรมการใกล้เคียง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1. รายงานอุบัติการณ์ (Incident)	เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์/ข้อร้องเรียน ↓ โทรแจ้ง Response team ทันที ↓ ค้นหาความเสี่ยงเชิงรับ ↓ ค้นหาความเสี่ยงเชิงรุก ↓ รายงานในระบบบริหารความเสี่ยงของคณะฯ	ผู้ประสบเหตุดำเนินการแก้ไขเบื้องต้น	1. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
	1. ผู้ประสบเหตุโทรแจ้งหัวหน้าหน่วยงาน 2. ความรุนแรงระดับ GHI, SE		1. หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ที่เกิดเหตุดำเนินการแก้ไขเบื้องต้น	
	1. รายงานอุบัติการณ์ (Incident)		1. ข้อมูลรายงานความเสี่ยง/ข้อร้องเรียน/ชมเชย 2. รายงานอุบัติการณ์จากระบบการรายงานความเสี่ยง 3. รายงานอุบัติการณ์จากช่องทางอื่น เช่น โทรศัพท์ บัตรสนทนา ข้อเสนอแนะ	
	1. ข้อมูลความเสี่ยงเชิงรุก 2. ข้อมูลความเสี่ยงเชิงรับ		4. Work Round 5. ทบทวน 12 กิจกรรม 6. Voc ประเด็นความเสี่ยง	

ชื่อกระบวนการ		ประเมินอุบัติการณ์		
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ				
Supplier	Input	Process	Output	Customer
บุคลากร คณาจารย์ ประธานระบบ ต่างๆ คณะกรรมการ ใกล้เคียง หน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	1.ข้อมูล อุบัติการณ์	<pre> graph TD A([รับข้อมูลในระบบรายงาน เหตุการณ์ความเสี่ยงไม่พึง ประสงค์]) --> B{ประเมินความรุนแรงของ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์} B --> C[ส่ง E-mail ให้ผู้รับผิดชอบ] C --> D([รายงานในระบบบริหารความ เสี่ยง]) D --> E([จัดทำบัญชีอุบัติการณ์]) </pre>	รายงาน อุบัติการณ์ (Incident)	1. คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง
RM	รายงาน อุบัติการณ์ (Incident)		ระดับความ รุนแรงของ อุบัติการณ์	1. คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง 2. คณะกรรมการ บริหารคณะฯ
RM	ความรุนแรง ระดับ AB		ผลการ ประเมิน อุบัติการณ์	หัวหน้างาน
RM	ความรุนแรง ระดับ CD			หัวหน้างาน/ ประธานระบบ
RM	ความรุนแรง ระดับ EF		หัวหน้างาน/ ประธานระบบ	
RM	ความรุนแรง ระดับ G H I, SE		หัวหน้างาน/ ประธานระบบ/ ผู้บริหารคณะฯ	

ชื่อกระบวนการ		ประเมินความเสี่ยง			
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ					
Supplier	Input	Process	Output	Customer	
1.คนบดี 2.รองคนบดี 3.ประธาน ระบบ 4.หัวหน้างาน/ หัวหน้าภาควิชา	1.ผลการ วิเคราะห์ ความเสี่ยงใน กระบวนการ ของระบบงาน		รายงานความ เสี่ยง	1. คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง	
1.คนบดี 2.รองคนบดี 3.ประธาน ระบบ 4.หัวหน้างาน/ หัวหน้าภาควิชา	รายงานความ เสี่ยง		ผลประเมิน Risk Score ผลกระทบและ โอกาสเกิด	1. คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง	
1.คนบดี 2.รองคนบดี 3.ประธาน ระบบ 4.หัวหน้างาน/ หัวหน้าภาควิชา	ระดับความ รุนแรง High mediem low		บัญชีความ เสี่ยงของ หน่วยงาน/ ระบบงาน	1. คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง	
1.คนบดี 2.รองคนบดี 3.ประธาน ระบบ 4.หัวหน้างาน/ หัวหน้าภาควิชา	บัญชีความ เสี่ยง		รายงานในระบบบริหารความเสี่ยง	รายงานความ เสี่ยง	1. คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง
RM	รายงานความ เสี่ยง		รายงานบัญชีความ เสี่ยงระดับคณะฯ	บัญชีความ เสี่ยง ระดับคณะฯ	1.ผู้บริหาร 2. มหาวิทยาลัย

ชื่อกระบวนการ		กำกับติดตามและประเมินประสิทธิผล		
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ				
Supplier	Input	Process	Output	Customer
Rm/ คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง ของคณะฯ	บัญชีความเสี่ยงจาก ระบบการรายงานความ เสี่ยง	Monitor ในระบบ พิจารณา บันทึกการดำเนินการในระบบ รายงานความเสี่ยงของคณะฯ ติดตามการดำเนินการ พิจารณา สรุปสถิติความคืบหน้าและ รายงานผลการดำเนินการ จัดการความเสี่ยง	- สรุปสถิติ ความคืบหน้าและรายงานความเสี่ยง (อุบัติการณ์เกิดซ้ำ, Low risk ที่ความถี่สูงขึ้น)	- ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ - กรรมการบริหาร คณะฯ
หัวหน้าภาควิชา ฯ /หัวหน้า หน่วยงาน	ความรุนแรงระดับ CD ผลการวิเคราะห์ RCA ภายใน 1 เดือน		- ใบ CAR/PAR - มาตรการป้องกัน แก้ไขความเสี่ยงเชิง ระบบ - การจัดการความเสี่ยง เชิงรุก	1.คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง 2. กรรมการบริหาร คณะฯ
ประธานระบบ	ความรุนแรงระดับ EF ผลการวิเคราะห์ RCA ภายใน 15 วัน			
คณบดี	ความรุนแรงระดับ GHI,SE นโยบาย/คำสั่ง/แก้ไข/ ป้องกัน ภายใน 1 สัปดาห์			
Rm/ คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง ของคณะฯ	- ใบ CAR/PAR - มาตรการป้องกัน แก้ไขความเสี่ยงเชิง ระบบ		บัญชีความเสี่ยง	- ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ - กรรมการบริหาร คณะฯ - มหาวิทยาลัย

ชื่อกระบวนการ		การสรุปรายงาน		
ตัวชี้วัดสำคัญของกระบวนการ				
Supplier	Input	Process	Output	Customer
Rm/ คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยง ของ คณะฯ	บัญชีความเสี่ยง จากระบบการ รายงานความ เสี่ยง		ประเด็นความเสี่ยง ที่มีมาตรการ ป้องกัน	1.ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ 2.คณะกรรมการ บริหารคณะฯ
	ประเด็นความ เสี่ยงที่มีมาตรการ ป้องกัน		มาตรการป้องกันที่ สัมฤทธิ์ผล/ไม่ สัมฤทธิ์ผล	
	มาตรการป้องกัน ที่สัมฤทธิ์ผล/ไม่ สัมฤทธิ์ผล		1. สรุปสถิติความ คืบหน้ารายงาน ความคืบหน้าการ บริหารความเสี่ยง 2. กำหนดแผน บริหารความเสี่ยง ในปีถัดไป	1.ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ 2.คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง 3. ประธานระบบ 4.กรรมการบริหาร คณะฯ 5.มหาวิทยาลัย 5. สกอ.
	1. สรุปสถิติความ คืบหน้ารายงาน ความคืบหน้าการ บริหารความเสี่ยง 2. กำหนดแผน บริหารความเสี่ยง ในปีถัดไป			

1-3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มารับบริการ

84-FM-00-16

1 มิถุนายน 2559

คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยที่มารับบริการที่หน่วยงาน/คลินิก.....

ชื่อผู้รับบริการ เบอร์ติดต่อ.....

วัน / เดือน / ปี.....เวลา.....

เพื่อนำไปปรับปรุงให้บริการที่ดียิ่งขึ้น กรุณากรอกข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ท่านมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงาน / คลินิกอย่างไร ให้ใส่เครื่องหมายถูก (/) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

	ดีที่สุด	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง
1.1 ด้านกระบวนการ และขั้นตอนการให้บริการ (หมายถึง ระยะเวลาที่รอคอย วิธีการรักษา การได้รับคำแนะนำ การนัดหมายและเก็บเงินราคาค่าใช้จ่าย การติดต่อทางโทรศัพท์ เป็นต้น)					
1.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (หมายถึง ทันตแพทย์ ผู้ช่วยช่างเก้าอี้ เจ้าหน้าที่ต้อนรับ / เคาน์เตอร์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง)					
1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (หมายถึง การจอดรถ ที่นั่งรอ ห้องน้ำ โทรศัพท์ น้ำดื่ม ความสะอาดของสถานที่ เป็นต้น)					

2. โดยรวม ท่านมีความพึงพอใจต่อการมารับบริการที่หน่วยงาน / คลินิกแห่งนี้มาก น้อยอย่างไร

ดีที่สุด ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

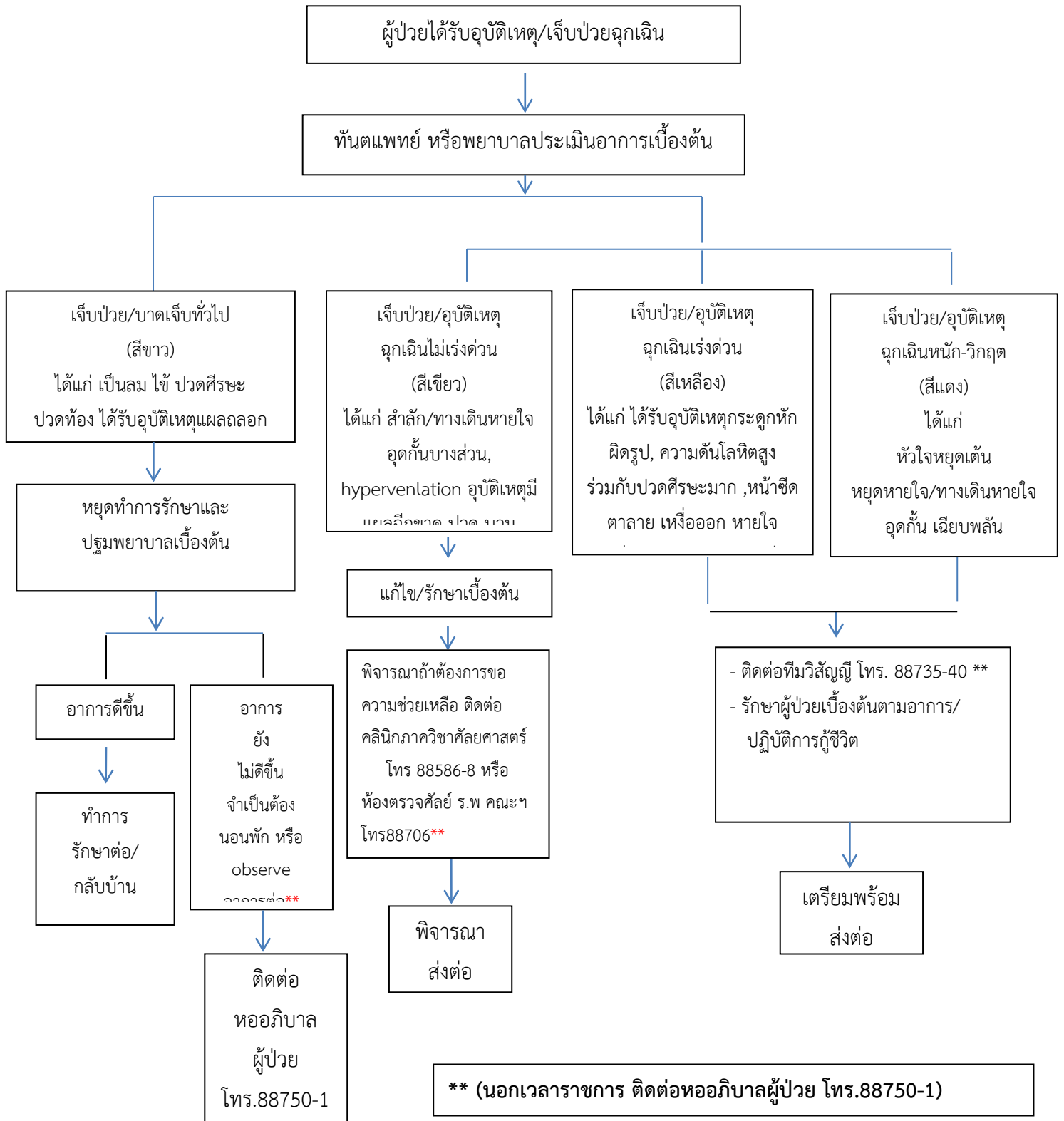
3. คำแนะนำ หรือ ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1).....

2).....

(โปรดส่งคืนในผู้แสดงความเห็น) ขอขอบคุณในความร่วมมือ คำแนะนำของท่านมีคุณค่าต่อการพัฒนาการบริการ
ทีมประสานงานด้านความพึงพอใจของผู้ป่วย คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. แนวทางการจัดการเมื่อผู้ป่วยได้รับอุบัติเหตุ/เจ็บป่วยฉุกเฉิน

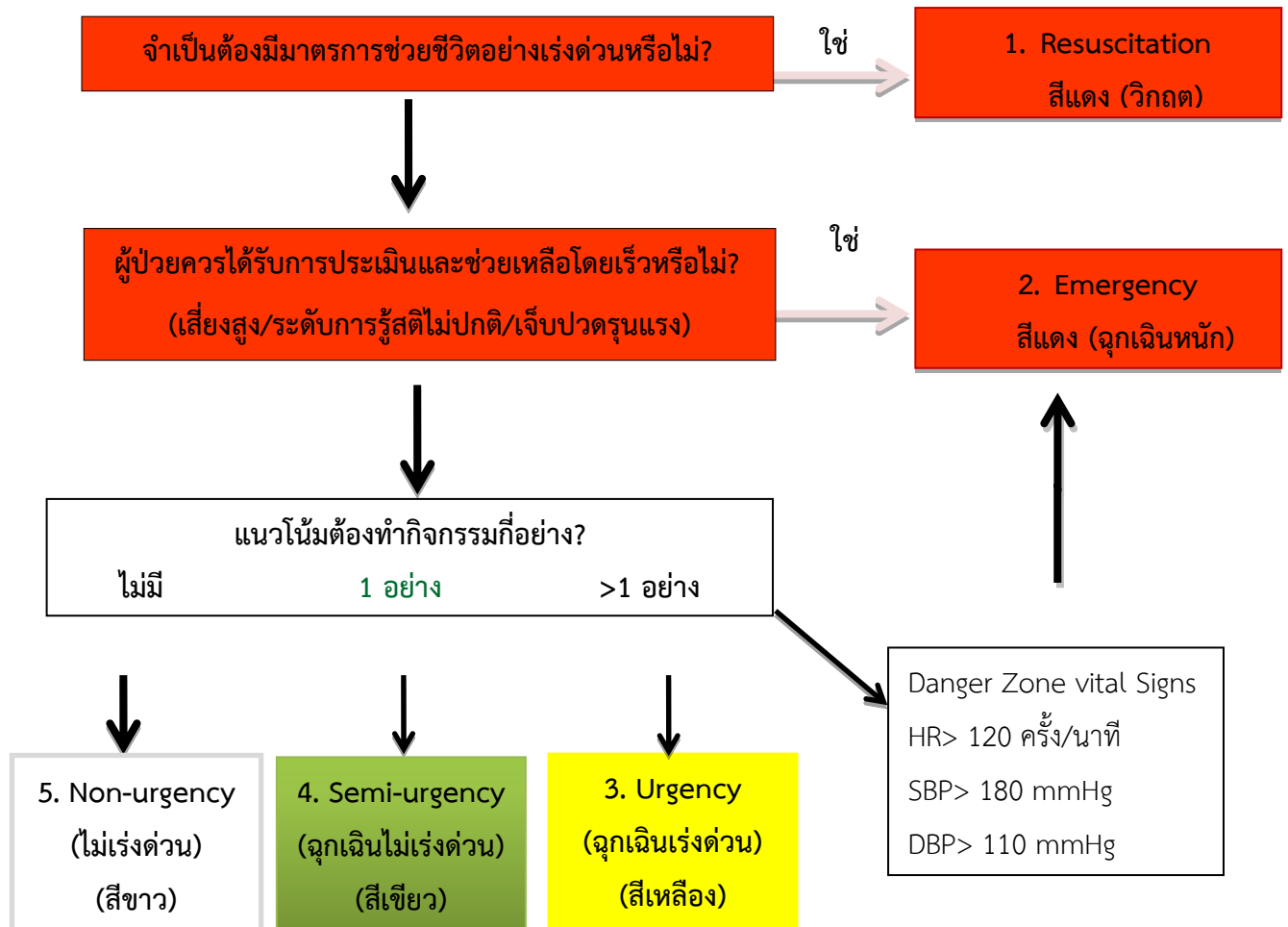

6. ตารางแนวทางการประเมินหรือคัดกรองผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน

(อ้างอิงตาม Thailand ESI Triage (5 – Level))

ผู้ป่วยเจ็บป่วย/บาดเจ็บทั่วไป (ขาว)	ผู้ป่วยฉุกเฉินไม่เร่งด่วน (เขียว)	ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน (เหลือง)	ผู้ป่วยฉุกเฉินหนัก - วิกฤต (ชมพู-แดง)
คือบุคคลที่ เจ็บป่วย บาดเจ็บทั่วไป	คือบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยเฉียบพลันไม่รุนแรง อาจรอรับการดูแลช่วยเหลือได้ แต่หากปล่อยไว้นานเกินอาจเสี่ยงต่อการเกิดอาการรุนแรงขึ้นหรือเกิดภาวะแทรกซ้อนได้	คือบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยอย่างเฉียบพลันระดับรุนแรง ปานกลาง เสี่ยงต่อการเสียชีวิตหรือพิการในระยะต่อมามี ต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน	คือ บุคคล ซึ่งได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหันที่รุนแรงมาก เสี่ยงต่อการเสียชีวิต ต้องได้รับการช่วยเหลือทันทีเพื่อแก้ไขระบบการหายใจ ระบบไหลเวียนเลือดหรือระบบประสาท
- อุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน เช่น เข็มตำ ไขมีดบาด - ไข้ ปวดศีรษะ - ปวดท้อง - คลื่นไส้ อาเจียน - เป็นลม (fainting) - หกล้มมีแผลถลอก	- สิ่งแปลกปลอม เช่น ครอบฟัน, วัสดุทันตกรรม แต่ยังไม่ และหายใจได้ - ภาวะHyperventilation syndrome เนื่องจากความกลัว/วิตกกังวลต่อการรักษา - ได้รับความบาดเจ็บ มีแผล ฉีกขาด บวม - มีอาการปวดมากจำเป็นต้องได้รับยาฉีด	- หน้าซีด เหงื่อแตก ตาลาย หายใจเหนื่อย ชีพจรเบาและเร็ว มากกว่า 100-120 ครั้ง/นาที - ได้รับอุบัติเหตุกระดูกหักผิดรูป - ได้รับอุบัติเหตุบาดเจ็บ บริเวณศีรษะ แต่ยังไม่รู้สึกตัว - ความดันโลหิตสูง (systolic >180mmHg, Diastolic >110 mmHg) ร่วมกับปวดศีรษะมาก	- ภาวะหัวใจหยุดเต้น (Cardiac arrest) - ชักจนตัวเขียว - อาการซีด เหงื่อแตก ตัวเย็น ชีพจรเบา เร็ว หรือเต้นผิดจังหวะ - หหมดสติ ไม่รู้สึกตัว - อาการ เจ็บหน้าอกรุนแรงจากหลอดเลือด หัวใจตีบตัน - อาการทางสมองจากหลอดเลือดสมองตีบตันทันที เช่น ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว ปากเบี้ยว หนังตาตก แขนขาอ่อนแรงและอัมพาต - ได้รับความบาดเจ็บที่ศีรษะอย่างรุนแรง - ภาวะหยุดหายใจ - สิ่งแปลกปลอมจนอุดกั้นทางเดินหายใจ(พูดไม่มีเสียง, ไอและหายใจไม่ได้) - หายใจลำบากมีเสียงโครกคราก หรือหายใจผิดปกติ เช่น หายใจเร็วและลึก อัตราการหายใจมากกว่า 30 ครั้ง/นาที หายใจหอบเหนื่อย จมูกบาน สีไคร่งยก มีเสียงwheezing ริมฝีปากเขียว

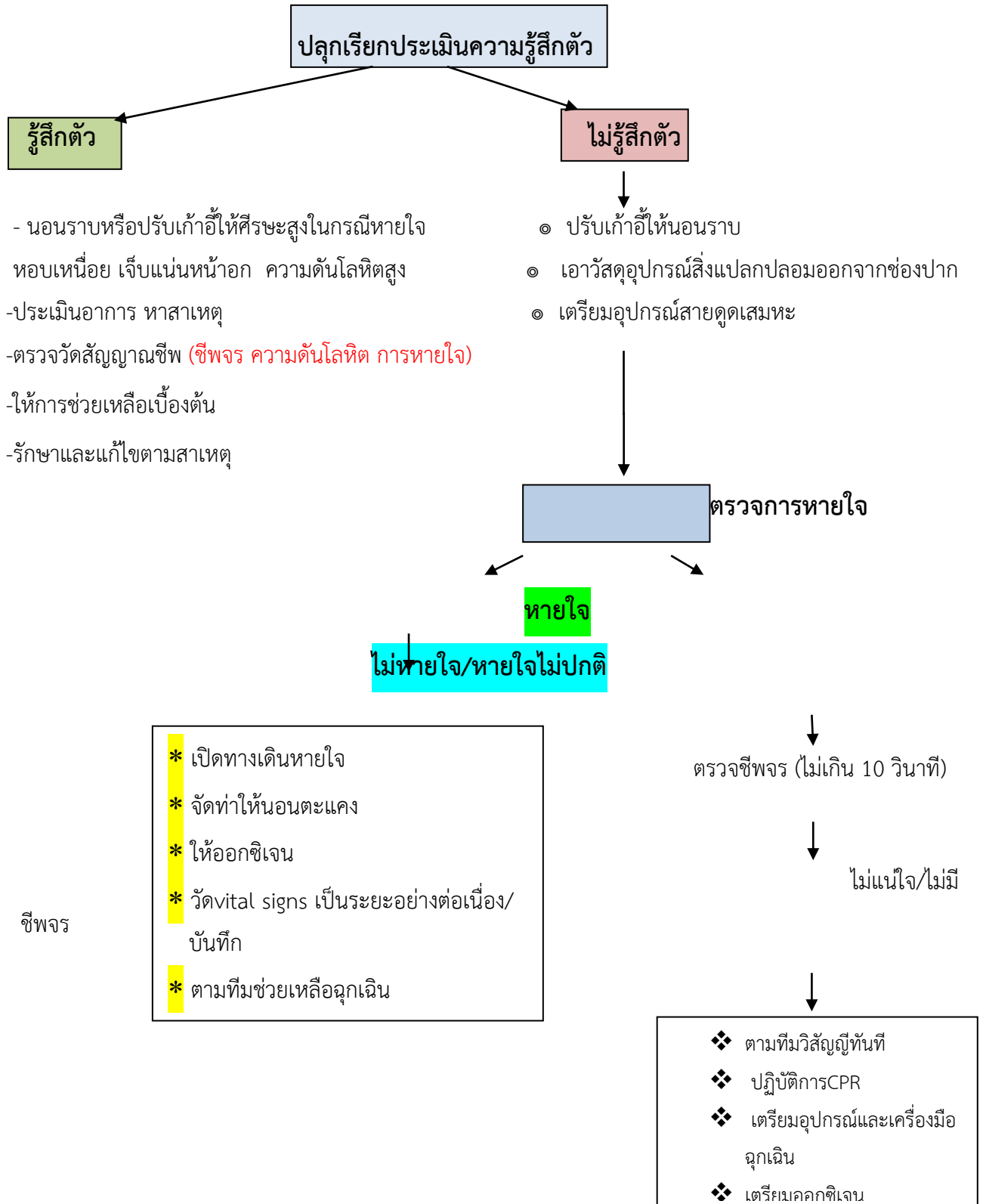
7. แนวทางการประเมินหรือคัดกรองผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ใช้ในการพิจารณา

1. ตรวจเลือด ปัสสาวะ
2. ตรวจ EKG /X-RAY/CT
3. ให้ IV fluid
4. การให้ยา IV/IM/Nubulizer
5. เย็บแผล
6. ให้ยาคลายกังวล/สงบประสาท (conscious sedation)

7.แนวทางการช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินในคลินิก

7.1 ปฏิกริยาเกิดสัมพันธ์กับการฉีดยาเฉพาะที่

ก่อนฉีดยา

- ๑ ผู้ป่วยมีท่าทางกลัว วิดกกังวล

Hyperventilation

- ◆ อายุน้อย ไม่มีโรคประจำตัว
- ◆ ดูกังวล กลัว กระสับกระส่าย
- ◆ หายใจแรง ลึก เร็ว
- ◆ เสียงหายใจไม่มี wheezing
- ◆ เวียนหัว แน่นหน้าอก
- ◆ ซาปลายมือ นิ้วจิบ

การรักษา

- ◆ พุดคุย ปลอมโยน ให้คลายความวิตกกังวล
- ◆ ให้ผู้ป่วยหายใจยาวๆ ช้าๆ
- ◆ เพิ่ม CO_2 ในลมหายใจเข้าโดยให้หายใจในถุงกระดาษ อุ่นมือหรือใน mask
- ◆ ไม่ต้องให้ออกซิเจน
- ◆ ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ตามหน่วยฉุกเฉิน
- ◆ ให้ยาในรายที่จำเป็น ได้แก่ midazolam 2-3 mg หรือ diazepam 5-10 mg ทาง

Syncope (เป็นลม)

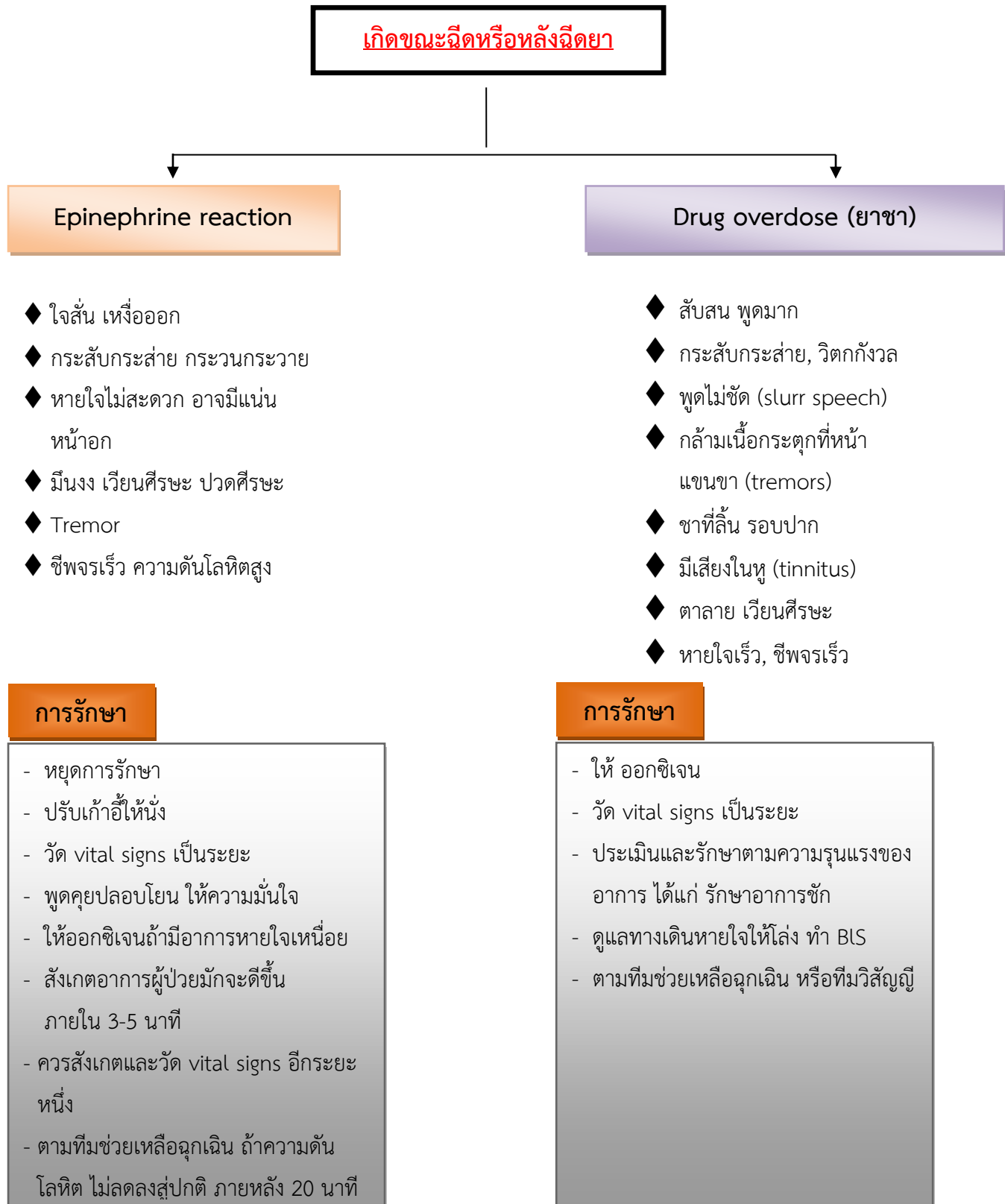
- ◆ ดูก้าว วิดกกังวล ก่อนเริ่มรักษา
- ◆ อาการก่อนเป็นลมจะบอกแน่นอึดอัด ร้อนบริเวณคอและใบหน้า หน้าซีด ตัวเย็น เหงื่อออก คลื่นไส้ หายใจลึก เร็วขึ้น อาจบอกได้ว่าหน้ามืดตาลายจะเป็นลมก่อนหมดสติ

- ◆ ถ้าเป็นลมจาก vasodepressor syncope มักจะคลำได้ชีพจรช้า

การรักษา

- ◆ ปรับให้อ่อนราย ปลายเท้ายกสูงขึ้น
- ◆ เปิดทางเดินหายใจให้โล่ง ประเมินการหายใจ
- ◆ วัด vital signs เป็นระยะจนกว่าจะดีขึ้น
- ◆ ให้ออกซิเจน ทาง nasal canula หรือ face mask
- ◆ ผู้ป่วยมักรู้สึกตัว และอาการดีขึ้นหลังนอนราบ
- ◆ ถ้าผู้ป่วยยังหมดสติ ไม่ดีขึ้น ใน 5-10 นาที ให้ตามทีมช่วยเหลือ

7.1 ปฏิบัติการเกิดสัมพันธ์กับการฉีดยาเฉพาะที่ (ต่อ)

ชัก

สาเหตุ :

Neuro , Epilepsy, CVA , ยาชาเกินขนาด/ ยาชาเข้ากระแสเลือด , Metabolic

อาการ:

หมดสติ กล้ามเนื้อเกร็ง กระตุก

การแก้ไข

- * นอนราบ
- * เอาวัสดุ/อุปกรณ์ออกจากช่องปาก
- * suction ถ้าจำเป็น
- * ระวังอุบัติเหตุต่างๆ(เช่นตกเก้าอี้ แขนขาฟาดโต๊ะ)
- * ดูแลทางเดินหายใจ การหายใจ
- * ให้ออกซิเจน
- * วัดสัญญาณชีพ

หยุดชัก

(ในกรณี granmal epilepsy)

- ❖ ต้องเฝ้าระวังการหายใจ ทางเดินหายใจ ให้เปิดโล่งเพราะผู้ป่วยจะมีอาการเปลี่ยนอ่อนแรงหลังชักกระตุก
- ❖ อาจมีการชักได้อีก
- ❖ เฝ้าระวังสัญญาณชีพอย่างใกล้ชิด

การชักยังคงอยู่

- ❖ ตามทีมวิสัญญี
- ❖ ให้การช่วยเหลือ ABC รักษาตามอาการและสาเหตุ
- ❖ ให้ออกซิเจน
- ❖ ให้อายัดชัก(Midazolam , Diazepam)
- ❖ ...

ภาวะเจ็บหน้าอก (Chest pain)

อาการ

- เจ็บแน่นหน้าอกเหมือนถูกบีบรัด ถูกทับบริเวณกลางอก
- อาจร้าวไปที่แขนซ้าย ไหล่ คอ ขากรรไกร หลัง
- ผู้ป่วยอาจมีประวัติ
 - Angina (เคยเจ็บหน้าอก ได้ยาขยายหลอดเลือดแล้วดีขึ้น)
 - โรคหลอดเลือดหัวใจ(Coronary artery disease)
 - myocardial infarction
- ไม่มีประวัติโรคหัวใจมาก่อน

การรักษา

- หยุดการรักษาทันที ขอความช่วยเหลือ
- กำจัดสิ่งแปลกปลอมออกจากช่องปากและคอ
- ปรับเก้าอี้ให้นั่ง (นอนราบเมื่อหมดสติ)
- ให้ออกซิเจน (Mask 6-8 ลิตร/นาที Cannula 3-4 ลิตร/นาที)
- ให้อาหารขยายหลอดเลือดอมหรือพ่นใต้ลิ้น1 ครั้ง (ผู้ป่วยอาจมียาติดตัวมาด้วย) ให้ซ้ำได้อีกครั้งหลัง 5-10 นาที
- วัด Vital signs เป็นระยะ สังเกตอาการใกล้ขีด
- ตามทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน หรือทีมวิสัญญีทันที พร้อมเครื่อง AED/defibrillator
- ถ้าหมดสติ ไม่ตอบสนอง ไม่หายใจ ไม่มีชีพจร ทำ BLS
- เตรียมพร้อมส่งต่อไปยังโรงพยาบาลด่วน

ภาวะหายใจลำบาก (Respiratory distress)

(ผู้ป่วยรู้สึกตัว ตอบสนองต่อการกระตุ้น อาการหายใจลำบาก หอบหรือไอ)

- ◆ หยุดการรักษาทันที
- ◆ กำจัดสิ่งแปลกปลอมในปากและคอ
- ◆ ปรับเก้าอี้ให้ผู้ป่วยนั่ง
- ◆ วัด Vital signs และซักประวัติทางการแพทย์

Hyperventilation

- ไม่มีประวัติ asthma
- อายุ 10-40 ปี
- หายใจเร็ว/ลึก
- กลัววิตกกังวล กระวนกระวาย
- เวียนศีรษะ
- ซาตามปลายมือปลายนิ้ว
- มือจับ

การรักษา

- พุดปอบโยนให้คลายความกังวล
- แนะนำให้หายใจยาว ๆ ช้า ๆ
- เพิ่ม CO₂ ในลมหายใจเข้าโดยหายใจในถุงครอบ อุ้งมือหรือผ่าน Mask
- ไม่ต้องให้ออกซิเจน
- ให้อายา Midazolam 2-3 mg หรือ Diazepam 5 mg IV. ในรายที่จำเป็น

Asthma

- * มีประวัติ Asthma
- * หายใจมีเสียง Wheezing
- * ไอ หายใจหอบเร็วและแรง (จุกบาน เกร็งคอ ยกชายโครง)
- * กระสับกระส่าย กระวนกระวาย
- * ริมฝีปากเขียว (Cyanosis)

การรักษา

- * ให้ออกซิเจน O₂
- * ให้อายาขยายหลอดลมพ่น (ผู้ป่วยอาจมียามาด้วย)
- * ถ้าอาการไม่ดีขึ้น ตามทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน หรือทีมวิสัญญี
- * ให้อายา Epinephrine IM
- * ให้อายาขยายหลอดลม IV

Allergy reaction

(อาการตั้งแต่เล็กน้อยถึง anaphylaxis)

- มีอาการหลังได้รับยา
- หายใจมีเสียง wheezing
- หายใจลำบากแน่นหน้าอก
- มีผื่นแดงคัน ลมพิษ บวมตามผิวหนังและใบหน้า
- ปวดท้อง/คลื่นไส้อาเจียน
- ความดันโลหิตต่ำ
- หหมดสติ, ช็อก ถึง cardiac arrest

การรักษา

- ให้ออกซิเจน O₂
- ถ้ามีอาการหายใจลำบากหรือ Vital signs ไม่ stable ตามทีมวิสัญญี
- ให้อายาตามความรุนแรงของอาการ เช่น
 - Adrenaline 0.01 mg/kg IM, subcutaneous
 - Chlorpheniramine 10 mg IM, IV

Anaphylactic shock

- อาการแพ้รุนแรงเฉียบพลันที่มีระบบไหลเวียนล้มเหลว (ความดันโลหิตตกอย่างมาก) ร่วมกับการหายใจไม่เพียงพอจากภาวะหลอดลมหดเกร็ง
- สาเหตุ แพ้อาหาร, ยา, ภูมิไวเกิน (Latex), สารเคมี

อาการ+อาการแสดง

ผิวหนัง : คัน, ผื่นแดง, ลมพิษ, บวม

ระบบหายใจ : คัดจมูก, น้ำมูกไหล, กล้องเสียงบวม, ไอ, หายใจลำบาก, หอบเหนื่อย, หยุดหายใจ, เสียงหายใจเข้าดัง (Stridor), หายใจมีเสียง wheezing

ระบบไหลเวียน : ชีต, เขียว, ความดันเลือดตก, ชีพจรเร็วหรือช้าผิดปกติ, หัวใจหยุดเต้น

ระบบประสาท : สับสน, กระวนกระวาย, ชีม, จนถึงหมดสติ, ชัก

ระบบทางเดินอาหาร : ปวดแน่นท้อง, คลื่นไส้, อาเจียน, ถ่ายท้อง

การรักษา

- ตามทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน และทีมวิสัญญีทันที เมื่อสงสัยว่าเป็น anaphylaxis
- เตรียมพร้อมสำหรับ BLS และ ALS.
- ให้ออกซิเจน, เตรียมพร้อมช่วยการหายใจ/ใส่ท่อช่วยหายใจ
- ตรวจวัดสัญญาณชีพ (BP, pulse, SpO₂), ระดับการรับรู้ (Conscious level)
- เปิดเส้นให้น้ำเกลือ เป็น NSS หรือ acetar 500 ml หรือ 1000 ml
- ยาที่เตรียมไว้พร้อมใช้ ได้แก่
 - Epinephrine (1:1000 หรือ 1mg/ml) 0.3 – 0.5 mg ฉีด IM, subcutaneous, sublingual.
 - ยาขยายหลอดลม ชนิดพ่น, ฉีด IV
 - Hydrocortisone 100 mg หรือ dexamethasone 4 mg IV
 - Antihistamine IV (chlorpheniramine/diphenhydramine)
- เตรียมการส่งต่อไปโรงพยาบาลด่วน

การช่วยชีวิตพื้นฐานในผู้ใหญ่ สำหรับบุคลากรทางการแพทย์

ผู้ป่วยไม่เคลื่อนไหวหรือไม่มีการตอบสนอง

โทรศัพท์หรือแจ้งเหตุฉุกเฉิน(88740)
พร้อมกับนำเครื่อง AED มา
ให้ผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 (ถ้ามี) ทำ

ตรวจการหายใจ ถ้าไม่หายใจหรือหายใจเอือก
ตรวจชีพจรภายใน 10 วินาที
(ทำพร้อมกันทั้งที่)

ไม่หายใจหรือหายใจเอือก
ใจเรีตังผล

ทำ CPR เป็นรอบๆ โดยกดหน้าอก 30 ครั้งต่อการช่วยหายใจ 2 ครั้ง
จนกว่า AED/defibrillator มาถึงหรือผู้มีความรู้ ACLS มารับ
หน้าที่ต่อ หรือผู้ป่วยเริ่มเคลื่อนไหว

เครื่องช็อกไฟฟ้าหัวใจอัตโนมัติ (AED) หรือ defibrillator มาถึง

ตรวจจังหวะการเต้นของหัวใจต้องทำการช็อกหรือไม่

ต้องช็อก

ช็อก 1 ครั้ง
แล้ว CPR ต่อทันที 2 นาที ตรวจจังหวะการ
เต้นหัวใจหลัง 2 นาที เมื่อ AED พร้อม
ช่วยจนกว่าผู้ช่วยเหลือ ALS มารับหน้าที่ต่อ
หรือผู้ป่วยเริ่มเคลื่อนไหว

ไม่หายใจหรือหายใจเอือก
มีชีพจร

ช่วยหายใจ 1 ครั้งทุก 5-6 วินาที
ตรวจชีพจรทุก 2 นาที
ถ้าไม่มีชีพจร ทำ CPR

ไม่ต้องช็อก

- ◎ ทำ CPR ทันทีนาน 2 นาที
- ◎ ตรวจการเต้นหัวใจทุก 2 นาที เมื่อ AED พร้อม
- ◎ ทำ CPR เป็นรอบๆ จนกว่าผู้ช่วยเหลือ ALS
มารับหน้าที่ต่อหรือผู้ป่วยเริ่มเคลื่อนไหว

8. การแบ่งหน้าที่เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ทันตแพทย์	เจ้าหน้าที่คนที่ 1 (ผู้ประสบเหตุ/ผู้ช่วยทันตแพทย์คนที่ 1)	เจ้าหน้าที่คนที่ 2 (พยาบาล)	เจ้าหน้าที่คนที่ 3 (พยาบาล/ผู้ช่วยทันตแพทย์คนที่ 2)
ประเมินและให้การดูแลรักษาผู้ป่วย พิจารณาสั่งการรักษาการให้ยา พิจารณาตามทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน	แจ้งพยาบาลหัวหน้าหน่วย ช่วยเหลือตามคำสั่งทันตแพทย์พยาบาล จัด Vital signs และลงบันทึกการรักษา	ติดต่อขอความช่วยเหลือจากทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ช่วยทันตแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วย/BLS เตรียมและให้ยาฉุกเฉิน	ลากรถฉุกเฉินและเตรียมอุปกรณ์ช่วยหายใจ ลากถังออกซิเจนและเตรียมอุปกรณ์การให้ออกซิเจน เตรียมเครื่องเฝ้าระวังสัญญาณชีพ รอรับเจ้าหน้าที่หน่วยฉุกเฉิน

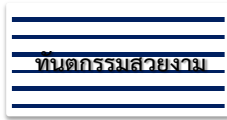
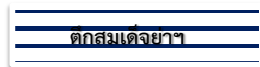
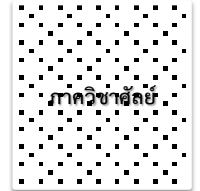
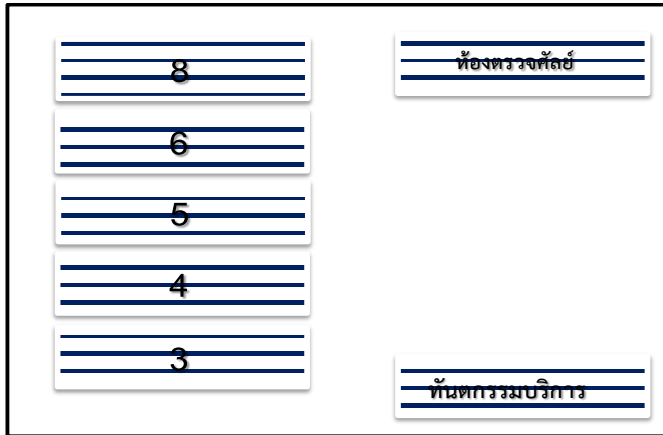
ข้อมูลที่ต้องรายงานเพื่อตามหน่วยฉุกเฉิน เบอร์โทรศัพท์

1. สถานที่เกิดเหตุที่ไหน ตึก.....ชั้น.....หน่วยงาน.....
2. อาการสำคัญ เช่น ชัก ไม่รู้สึกตัว หอบ เจ็บแน่นหน้าอก
3. สภาพผู้ป่วย.....รู้สึกตัว/การหายใจเป็นอย่างไร/ชีพจร
4. ผู้แจ้ง.....เบอร์โทรกลับ.....

เบอร์โทรศัพท์

ทีมวิสัญญี โทร.88735-40
 คลินิกภาควิชาศัลยศาสตร์ โทร.88586-8
 ห้องตรวจศัลย์ รพ. โทร.88706-7
 หออภิบาลผู้ป่วย โทร.88750-51

การแบ่งพื้นที่เพื่อตามทีมช่วยเหลือฉุกเฉิน

ตามห้องตรวจคัดลย

ตามคลินิกภาควิชาศัลยศาสตร์

- หมายเหตุ – ตามรถนอนและรถนั่งได้ที่หออภิบาลผู้ป่วย อาคารสมเด็จย่า ชั้น 4 และที่ประชาสัมพันธ์ ชั้น 1 ขึ้นกับสถานที่ที่เกิดเหตุ
 – ตามทีมวิสัญญี เมื่อประเมินผู้ป่วยอยู่ในภาวะวิกฤติ และฉุกเฉินหนัก (สีแดง)